Τὸ φύλλον Δραχμὲς 2 καὶ διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν 2½ πέννες

ΗΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ. ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστώμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς τὸ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεῖς παρασχὸν εἰς τὴν χώραν ἡμῶν ὑπηρεσίας, καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ὡς ἀνάγνωσμα ἄριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησία δραχμὰς 85. Ἑξάμηνος δραχ. 45. Τρίμηνος δραχ. 25.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γρόσια διατιμ. 50.— Ἀμερικῆς δολλάρια 4. — Ἀγγλίας καὶ ὅλων ἐν γένει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10.

Ἑξάμηνοι καὶ Τρίμηνοι ἀναλόγως.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩι 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἱουδήποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 38, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 83ος | *Ἐν Ἀθήναις, 6 Νοεμβρίου 1926* | *Ἔτος 43ον.—Ἀριθ. 49*

ΤΟ ΣΙΔΕΡΕΝΙΟ ΧΕΡΙ

(Μυθιστόρημα ὑπὸ JULES CHANCEL)

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

— Κι' ἂν μᾶς μαρτυρήσῃς; ρώτησε.

Τὰ λόγια αὐτὰ ἔκαμαν τὸ Μάριο νὰ χλωμιάσῃ ἀπὸ τὸ κακό του. Ἄφισε μιὰ τρομερὴ βλαστήμια καὶ δὲν ἐπέμεινε πιά.

Ὁ ἀξιωματικὸς διάβασε στὸ πρόσωπό του τέτοια βαθειὰ ντροπή, τέτοια ὀργὴ γιὰ τὴ λιποταξία ἐκείνη, ὥστε πείσθηκε μέσα του γιὰ τὶς καλὲς προθέσεις τοῦ παλιοῦ στρατιώτη.

— Καλὰ λοιπόν, εἶπε, σὲ πιστεύω, Μάριε. Θὰ κατεβῆς πρῶτος.

Ὁ Μασσαλιώτης δὲ μπόρεσε νὰ κρατήσει ἕνα δάκρυ.

— Θὰ τὸ ἰδεῖτε σὲ λίγο, ὅτι μπορεῖτε νὰ μοῦχετε ἐμπιστοσύνη.

Δυὸ στρατιῶτες ἔδεσαν μὲ χοντρὰ σχοινιὰ τὸ μάγειρο καὶ τοῦδωσαν νὰ κρατεῖ στὸ χέρι του τὴν ἄκρη ἑνὸς σπάγγου.

— Ὅταν φτάσεις κάτω καὶ δὲ συναντήσεις κίνδυνο, τράβηξε τρεῖς φορὲς αὐτὸ τὸ σπάγγο γιὰ σύνθημα.

— Κατάλαβα, ὁπολοχαγέ μου.

Μιὰ στιγμὴ πρὶν κατεβεῖ, ὁ μάγειρος πρόσθεσε:

— Νὰ σᾶς πῶ, πατριῶτες, ἂν τύχει κι' εἶναι γραφτό μου νὰ μὴν ξανανεβῶ, νὰ πῆτε κεῖ κάτω ποὺ θὰ γυρίσετε, ὅτι ὁ Μάριος Ζουμῆς ἔκαμε τὸ χρέος του κι' ἔτσι ξεπλήρωσε τὰ σφάλματά του.

Ὁ ὁπολοχαγὸς τοῦσφιξε τὸ χέρι.

— Ἔννοια σου, θὰ τὸ πῶ, παιδί μου!

Τὸ κατέβασμα ἄρχισε. Τὸ βάθος ἦταν ἀρκετὸ καὶ τὴ στιγμὴ ἀκριβῶς, ποὺ ἄρχισαν νὰ φοβοῦνται ὅτι δὲ θὰ φτανε τὸ σχοινί, ὁ μάγειρος ἔφτασε κάτω. Ὁ ὁπολοχαγὸς κρατοῦσε στὸ χέρι του τὴν ἄκρη τοῦ σπάγγου καὶ περίμενε μὲ ἀγωνία τὸ σύνθημα. Ὕστερ' ἀπὸ λίγα λεπτά, ὁ ἀξιωματικὸς ἔνοιωσε τρία τραβήγματα, ποὺ τοῦδειχναν ὅτι μποροῦσε νὰ κατεβῆ. Εἶχε ἀγωνία νὰ μάθει κι' ἤθελε νὰ δώσει καὶ τὸ παράδειγμα. Ζήτησε ἀπὸ ἕνα ἀξιωματικὸ νὰ τοῦ δώσει τὸ πιστόλι του, τὸ ἔβαλε στὴ ζώνη του μαζὶ μὲ τὸ δικό του καὶ δέθηκε ὅπως εἶχε δεθεῖ κι' ὁ Μάριος. Ὁ λοχίας του κρατοῦσε τὸ σπάγγο τοῦ συνθήματος. Ὕστερ' ἀπὸ τρία λεπτά, ὁ ὁπολοχαγὸς εἶχε κατεβεῖ κι' εἰδοποιοῦσε μὲ τὸ γνωστὸ σύνθημα, ὅτι τὸ κατέβασμα μποροῦσε νὰ συνεχισθεῖ. Δέκα στρατιῶτες κατέβηκαν ὁ ἕνας μετὰ τὸν ἄλλον κι' ὕστερα ὁ κ. Καρινὸ κι' ὁ Φραγκίσκος.

Ὁ ὁπολοχαγὸς ἀποφάσισε νὰ ἀρχίσει ἀμέσως ἡ ἔρευνα στὸ ὑπόγειο.

Βρισκόνταν πάλι μέσα σ' ἕναν μεγάλο πλακοστρωμένο διάδρομο, ἠλεκτροφώτιστο, ὅπου ἔβγαζαν διάφορες πόρτες. Πίσω σὲ μιὰ ἀπ' αὐτὲς θὰ βρισκόταν, χωρὶς ἄλλο, ὁ ἀρχηγός. Μάλιστα ὁ κ. Καρινὸ βεβαίωνε ὅτι, σύμφωνα μὲ τοὺς ὑπολογισμούς του, μέσα στὴ δεύτερη πόρτα ἔπρεπε νὰ βρίσκεται τὸ τελευταῖο καταφύγιο τῆς μὶς Μαργκαρέτ. Ἔπρεπε νὰ ἐνεργήσουν γρήγορα κι' αἰφνιδιαστικά.

Δὲ γελάστηκαν. Βρέθηκαν ξαφνικὰ μπροστὰ στὴ μὶς Μαργκαρὲτ καὶ στὸ γραμματέα της, ποὺ βρισκόνταν ἀκόμη στὴν ἴδια στάση, ὅπου τοὺς εἶχαν ἰδεῖ μὲ τὸ μηχάνημα. Ἡ μὶς ἀντιμετώπισε ἀτάραχη τὸν αἰφνιδιασμό, χωρὶς νὰ κάμει τὴν παραμικρὴ κίνηση.

— Ἀπάνω τὰ χέρια, κυρία! διέταξε ὁ ἀξιωματικός, ἀλλοιῶς πυροβολῶ!

Ἡ νέα χαμογέλασε περιφρονητικὰ καὶ χωρὶς νὰ ὑπακούσει στὴν τρομερὴ διαταγή, ἀπάντησε ἁπλά:

— Δὲν εἶμαι ἀπὸ κείνους, ποὺ ὑποχωροῦν σὲ μιὰν ἀπειλή.

Κι' εὐθύς, πρὶν προφθάσῃ κανένας νὰ τὴν κρατήσει, ἀκούμπησε τὸ χέρι της πάνω σὲ δυὸ ἠλεκτρικὰ κουμπιὰ τοῦ γραφείου της.

Ἀμέσως ἀκούστηκαν δυὸ τρομαχτικοὶ κρότοι κι' ὁλόκληρο τὸ βουνὸ τραντάχτηκε σὰν νὰ ἦταν ἕτοιμο νὰ σωριαστεῖ σὲ συντρίμμια.

Γενικὴ κατάπληξη ἀκολούθησε τὴν πρωτάκουστη αὐτὴ τόλμη τῆς γυναίκας. Ὅλοι κοιτάχτηκαν χλωμοὶ ἀπὸ συγκίνηση. Ὁ ἴδιος ὁ ἀξιωματικὸς δίστασε μιὰ στιγμή, μὴ τολμῶντας νὰ δώσει τὴ μόνη ἀπάντηση, ποὺ ἄξιζε σ' αὐτὴ τὴ γυναίκα, δηλαδὴ μιὰ σφαίρα στὸ κεφάλι.

Ἡ μὶς Μαργκαρὲτ διέκοψε τὴ σιωπή.

— Καθὼς βλέπετε, εἶπε, δὲ μὲ σκοτώσατε, καὶ πρόφτασα νὰ ἀνατινάξω τὸ βασίλειό μου. Τὸ Βοθμαγκὸ δὲν ὑπάρχει πιά!

Ὁ ἀξιωματικὸς εἶχε συνέλθει κι' ἀπάντησε, μὲ αὐστηρὴ φωνή:

— Ἐκάματε ἕνα ἀκόμη ἔγκλημα,

« Τὸ κατέβασμα ἄρχισε. » (Σελ. 389, στ. α'.)

κυρία, καὶ θὰ δώσετε λόγο καὶ γι' αὐτό, ὅπως καὶ γιὰ τ' ἄλλα.

Ὕστερα γύρισε σὲ δυὸ στρατιῶτες καὶ διέταξε :

— Δέστε τὴν γερά!

Ἡ μὶς Μαργκαρὲτ στάθηκε νὰ τῆς φορέσουν τὶς χειροπέδες. Ὕστερα ἔρριξε μιὰ περήφανη ματιὰ πάνω στοὺς Γάλλους καὶ τότε διέκρινε καὶ τὸν κ. Καρινὺ καὶ τὸ Φραγκίσκο.

—Μπά! ἔκαμε, ὁ μικρός μας Φραγκίσκος!

Καὶ πρόσθεσε, μὲ πικρὸ τόνο :

—Ὥστε σὺ μὲ πρόδωσες, κακόμοιρο παιδί ;

— Ναί, ἀπάντησε ὁ Φραγκίσκος, ἐγὼ κατόρθωσα νὰ πάω στὸ Χανοῦ νὰ φέρω τοὺς στρατιώτες... Ἐγὼ κατόρθωσα νὰ ἐλευθερώσω τὸν προστάτη μου, ποὺ τὸν βασανίζατε τόσο ἀπάνθρωπα!

Τότε ὁ κ. Καρινὺ προχώρησε, χλωμὸς καὶ συντριμμένος καὶ μὲ τὸ πιὸ ἱκετευτικὸ ὕφος τοῦ κόσμου, εἶπε στὴ μὶς Μαργκαρέτ:

—Ἄχ, ναί, κυρία, μὲ βασανίσατε πολύ! Μὲ κάματε πιὰ ἕνα ἐρείπιο! Δῶστε μου τώρα πίσω τὴν κόρη μου, τὴ μικρή μου Δούση...

Ἡ μὶς Μαργκαρὲτ ἑτοιμαζόταν νὰ παντήσει σ' αὐτὴ τὴν παράκληση, ὅταν ὁ ἀξιωματικὸς πῆρε προσταχτικὸ ὕφος καὶ τῆς φώναξε:

—Ἐμπρός! Φανερώστε ἀμέσως ποῦ βρίσκεται τὸ κοριτσάκι, γιατὶ ἀλλοιῶς ἀλοίμονο σὲ σᾶς!

Τότε ἡ νέα κοίταξε εἰρωνικὰ τὸν τολμηρὸ αὐτὸν ἄνθρωπο, ποὺ εἶχε τὸ θάρρος νὰ τῆς μιλεῖ μ' αὐτὸ τὸ ὕφος, κι' ἀπάντησε ψυχρά:

— Θὰ ἔκανα τὸ χατίρι τοῦ πατέρα. Μὰ καὶ πάλι σᾶς λέω, κύριε ἀξιωματικέ, ὅτι ἐγὼ δὲν τρομάζω μὲ φοβέρες. Δὲ λέγω τίποτα! Κάνετέ με ὅ,τι θέλετε!

Ὁ ὁπολοχαγὸς κιτρίνισε μπροστὰ στὴ νέα αὐτὴ βρισιά. Ἕνα ἔνστικτο τὸν ἔσπρωξε νὰ σηκώσει τὸ ρεβόλβερ του, ἀλλὰ κρατήθηκε.

(Ἀκολουθεῖ) ΜΙΧ. Δ. ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΑ ΧΕΡΙΑ ΤΗΣ ΜΗΤΕΡΑΣ ΜΟΥ

Τὰ χέρια τῆς Μητέρας μου θυμᾶται
ἡ τρυφερὴ ψυχή μου, σὰν τῆς λείψη
τῶν ἄλλων ἡ στοργὴ καὶ δὲν κοιμᾶται
ἀπ' τὴν ὀρφάνεια θὲς κι' ἀπὸ τὴ θλίψη.

Χέρια, λέω, μητρικὰ ποὺ μεθλογᾶτε
καὶ τὴ θωπεία στέλνετ' ἀπ' τὰ ὕψη
τῶν οὐρανῶν, χωρὶς νὰ μὲ ξεχνᾶτε,
τὴν κεφαλή μου κάνοντας νὰ σκύψη.

Σὰν τότε ποὺ παιδὶ Σᾶς ἐζητοῦσα
συχώρεση φιλῶντας Σας, πρὶν πάρω
τὴν Ἅγια Κοινωνία ποὺ ποθοῦσα!

Μὴν πάψτε νὰ μαγγίζετε σὰ μόνη
μὲ τὴ Ζωὴ παλεύω καὶ τὸ Χάρο
καὶ μὲ πληγώνουν οἱ καϊμοὶ κι' οἱ πόνοι.

ΡΙΤΑ Ν. ΜΠΟΥΜΗ

Ο ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΕΛΙΟΣ Ο ΨΑΡΑΣ

Κάτω στὴν ἀκροπελαγιὰ ἦταν χτισμένο τὸ σπιτάκι τοῦ μπάρμπα Στέλιου τοῦ ψαρᾶ. Εἶναι πολὺ τολμηρὸ νὰ τὸ λέμε «σπιτάκι», γιατὶ ἦταν ἕνα πρᾶγμα μεταξὺ σπιτιοῦ καὶ καλύβας. Ὁ μπάρμπα Στέλιος μὲ τὴ γυναῖκα του—ἦσαν νέοι τότε—μὲ μερικὰ ξύλα χοντρά, μὲ κάμποσα καλάμια καὶ μὲ λάσπη ἔφτιασαν τὸ σπιτάκι τους σὰν τὰ χελιδόνια. Καὶ μόνο ἕνας μαραγκὸς ἐχρειάσθη κάνα δυὸ μέρες στὸ τέλος νὰ ταιριάσῃ τὴ σκεπή.

Ἐκεῖ λοιπὸν ἔζησαν χρόνια πολλὰ κι' ἀπόχτησαν παιδιά, ποὺ τοὺς τἄφαγε ὁ Χάρος. Ἕνα μόνο γλύτωσε ἀπὸ τὰ νύχια τοῦ Χάρου, ἀλλὰ καὶ κεῖνο τὄφαγε ἡ ξενητιά. Δέκα χρόνια πέρασαν ἀπὸ τότε ποὺ ἔφυγε γιὰ τὴν Ἀμερικὴ καὶ οὔτε φωνὴ οὔτε ἀκρόαση. Ζῇ, πέθανε, κανεὶς δὲν ξέρει.

Μοναχικὸ κι' ἔρημο, στέκεται κάτω στὴν ἀκροπελαγιὰ τὸ σπιτάκι τοῦ μπάρμπα Στέλιου τοῦ ψαρᾶ. Ἐμπρός του ἔχει τὸ ἀπέραντο πέλαγος, πίσω του τὸν ἀμμουδερὸ κάμπο μὲ σκοῖνα καὶ ἁρμύρες. Οὔτε σπίτι κοντὰ οὔτε καλύβα οὔτε σαλάγιασμα προβάτων στὸν ἄγονο κάμπο οὔτε φωνὴ ζευγολάτη οὔτε γαύγισμα σκύλου οὔτε λάλημα πετεινοῦ. Σιγὴ τάφου.

Μόνο, ὅταν ὁ μανιασμένος βοριὰς φυσάῃ ἀπὸ τὸ πέλαγος, βουΐζουν οἱ ἁρμύρες, βουΐζουν τὰ σκοῖνα, σπάζουν ἄγρια τὰ κύματα μὲ θόρυβο τρομαχτικὸ καὶ σείεται συθέμελα τὸ σπιτάκι τοῦ μπάρμπα Στέλιου. Τὰ κύματα φτάνουν ὥς τὸ κατῶφλι του, τὸ γλύφουν, λὲς καὶ θέλουν νὰ τὸ παρασύρουν στ' ἀμέτρητα βάθη τοῦ πελάγου.

Ὅση ὅμως φουρτούνα κι' ἂν ἔκανε στὸ πέλαγο, ὅσο κι' ἂν βροντοῦσαν μὲ πάταγο τὰ κύματα στὴν αὐλὴ τοῦ μπάρμπα Στέλιου, ὅσο κι' ἂν ἐδαύζε ὁ βοριὰς στὶς ἁρμύρες καὶ στὰ σκοῖνα, μέσα στὸ σπιτάκι τοῦ μπάρμπα Στέλιου τοῦ ψαρᾶ ἐβασίλευε αἰώνια γαλήνη. Μύγα νὰ πέταγε, θ' ἀκουγόταν. Ὁ μπάρμπα Στέλιος καὶ ἡ γυναῖκα του ποτὲ σχεδὸν δὲν μιλοῦσαν. Ὄχι γιατὶ ἦσαν μαλωμένοι, ἴσια ἴσια ποὺ ἦσαν πολὺ ἀγαπημένοι. Ποτέ τους δὲν ἐγκρίνιασαν. Ἀλλὰ τὴν ἀγάπη τους τὴν ἔδειχναν ὄχι μὲ λόγια ἀλλὰ μὲ ἔργα, ποὺ εἶναι καλλύτερα ἀπὸ τὰ κομπλιμέντα τῆς ἐθιμοτυπίας.

Ὅταν μαγείρευαν κρέας, — πρᾶγμα πολὺ σπάνιο, — ἡ γριὰ Στέλιενα ἔβανε τὰ καλλίτερα κομμάτια στὸ πιάτο τοῦ μπάρμα Στέλιου. Ἐκεῖνος τἄβαζε στὸ πιάτο τῆς γυναίκας του, χωρὶς νὰ τῆς εἰπῇ λέξη καὶ κείνη τὰ δεχότανε, χωρὶς νὰ εἰπῇ τίποτα. Κάθε πρωΐ ξεσυνεριζόντανε ποιὸς θὰ σηκωθῇ πιὸ γρήγορα, νὰ ψήσῃ καφὲ καὶ γιὰ τοὺς δυό.

Ὁ μπάρμπα Στέλιος ὅση φτώχεια κι' ἂν εἶχε, δὲν ἄφινε ποτὲ τὴ γριά του χωρὶς καφοζάχαρη, χωρὶς παπούτσια, χωρὶς τσεμπέρι. Κι' ἔτσι ζοῦσαν τὰ δυὸ γεροντάκια ἀγαπημένα κι' ἀμίλητα. Μιὰ κοινὴ σκέψη εἶχαν κι' ὅταν ἦσαν μαζὶ κι' ὅταν ἦσαν χωρισμένοι : τὴ σκέψη τοῦ παιδιοῦ ποὺ τοὺς τὸ πῆρε ἡ ξενητειά. Ποτὲ ὅμως δὲν ἔκαναν κουβέντα γι' αὐτό, γιατὶ δὲν ἤθελε ὁ ἕνας νὰ ξῇ τὴν πληγὴ τοῦ ἄλλου.

* * *

Δίπλα στὸ σπιτάκι τοῦ μπάρμπα Στέλιου τοῦ ψαρᾶ, ἦταν ἀκουμπισμένη ἡ καλύβα τῆς βαρκούλας του κι' ἐμοιαζε σὰν παιδάκι ἀκουμπισμένο στὴν ἀγκαλιὰ τῆς μάνας του. Ὅταν γαλήνη καὶ ἡσυχία ἦταν ἁπλωμένη σ' ὅλη τὴν πλάση, ὁ μπάρμπα Στέλιος ἀπὸ βραδὺς ἔρριχνε τὰ πραγάδια του καὶ νύχτα-νύχτα τὰ σήκωνε γεμάτα λαχταριστὰ λεθρίνια καὶ παχειὲς τσιπούρες. Τἄβανε στὸ πανέρι του καὶ τἄφερνε στὴ χώρα, ὅπου τὸν περίμεναν οἱ καλοφαγάδες καὶ τοῦ τὰ καλοπλήρωναν.

Ἀπὸ τὴ χώρα γύριζε ὁ μπάρμπα Στέλιος φέρνοντας στὸ ρηχὸ πανέρι ἕνα πακέτο καπνό, ἕνα ψωμί, τὴ μισοοκαδιάρικη μποτίλια γεμάτη λάδι, ἄλλη μιὰ γεμάτη κρασὶ καὶ ἄλλα μικροψώνια τοῦ σπιτιοῦ.

Ὅταν πλέον ἔφτανε στὸ σπίτι, κοιμώτανε ἥσυχο ὕπνο ἕως τὸ μεσημέρι. Τὸν ἴδιο καιρὸ ἡ βαρκούλα του, ἀραγμένη ὄχι πολὺ ἀνοιχτὰ λικνιζότανε ἀπὸ τὰ κυματάκια τοῦ ἥμερου πόντου.

Τὸ ἀπόγευμα, ὁ μπάρμπα Στέλιος ἔμπαινε ξυπόλητος στὴ βαρκούλα του, τὴν ἔπλενε παστρικὰ μέσα κι' ἔξω καὶ τὴ σιγύριζε, ὅπως μάνα χτενίζει τὴ μονάκριβη κόρη της. Ἔπειτα ἑτοίμαζε τὰ δολώματα κι' ἔρριχνε τὰ παραγάδια.

Αὐτὴ ἡ ζωὴ ἡ ἥσυχη καὶ μονότονη ἐξακολουθοῦσε χρόνια καὶ χρόνια τώρα. Τί εὐτυχισμένη ζωή! Τί ὄμορφα νὰ ἦταν καὶ τὸ παιδί τους ἐκεῖ νὰ τὴν χαίρεται! Ἀλλὰ τίποτε δὲν εἶναι τέλειο στὸν κόσμο αὐτό, καὶ μάλιστα στοὺς φτωχοὺς ἀνθρώπους. Καὶ τὴν ἡσυχία τοῦ τάφου τους θὰ τὴν διαταράξῃ μετὰ τρία τέσσερα χρόνια κάποιος φρεσκοπεθαμένος ἄνθρωπος!

* * *

Ὅταν ὅμως ὁ μπάρμπα Στέλιος ὁ ψαρὰς ἔβλεπε μακρυὰ στὸ πέλαγο νἄρχεται ὁ μανιασμένος βοριὰς καβάλα στὰ μαῦρα κύματα, ἔσερνε μὲ τὴ βοήθεια τῆς γριᾶς του τὴν ἀλαφρὴ βαρκούλα καὶ τὴν ἔκλεινε στὴν καλύβα της.

Ἐκεῖνες οἱ μέρες τοῦ βοριᾶ ἦσαν μέρες σαρακοστῆς γιὰ τὸ γεροντικὸ ἀντρόγυνο. Τὸ πανέρι δὲν πήγαινε πιὰ στὴ χώρα φορτωμένο ψάρια οὔτ' ἐρχότανε φορτωμένο ψώνια.

Τότε ψάρευε στὸν ἄγονο κάμπο ἡ γριὰ Στέλιενα ἄγρια ραδίκια.

Ἕναν καιρὸ ὁ βοριὰς ἦταν ἐπίμονος. Βδομάδες ὁλόκληρες φυσοῦσε. Ἡ βαρκούλα δὲν τὸ κούνησε ἀπὸ τὴν καλύβα της καὶ τ' ἀγκίστρια σκούριασαν καρφωμένα στοὺς φελλούς. Ἡ σαρακοστὴ γινόταν πιὸ αὐστηρή. Τὰ γεροντάκια ἐνήστευαν καὶ τὸ λάδι. Στὸ τέλος ἔλειψε κι' ὁ καπνὸς τοῦ μπάρμπα Στέλιου τοῦ ψαρᾶ. Ὅλα αὐτὰ ὅμως ὑποφέρονταν. Ὅταν ὅμως ἔλειψε κι' ἡ καφοζάχαρη τῆς γρηᾶς Στέλιενας, τότε ὁ μπάρμπα Στέλιος ὁ ψαρὰς αἰσθάνθηκε μιὰ ἀπογοήτευση, μιὰ ἀπελπισία, ποὺ τοῦ φαινόταν ἡ θάλασσα μαύρη κι' ὁ οὐρανὸς σκοτεινός. Ἡ γριά του, δὲν ἦταν ἀνάγκη νὰ τῆς τὸ πῇ, τὸ καταλάβαινε ἀπὸ τὸ πρόσωπό του. Τόσα χρόνια τώρα συνήθιζε νὰ διαβάζῃ στὸ πρόσωπό του ὅλες τὶς σκέψεις του. Τὸν λυπήθηκε λοιπόν. Ἄνοιξε τὴν κασσέλα της, ἐξεδίπλωσε ἕνα κουρέλι κι' ἔβαλε στὸ χέρι τοῦ μπάρμπα Στέλιου ἕνα πεντόφραγκο.

«Πάρ' το, τοῦ εἶπε. Τὰ μάζευα πεντάρα-πεντάρα... Ἀγόρασε καπνό...»

Ἐγαλήνεψε ἀμέσως τὸ πρόσωπο τοῦ μπάρμπα Στέλιου καὶ σ' αὐτὸ ἐπάνω διάβασε ἡ γριά του τὴ σκέψη του: «Μὰ δὲν θἀγοράσω καπνό... Θἀγοράσω πρῶτα-πρῶτα καφοζάχαρη δική σου, ἔπειτα λάδι καί, ἂν μείνουν λεπτά, θἀγοράσω καὶ καπνό».

Ἤταν φτήνεια τότε. Μὲ μιὰ δραχμὴ ἀγόραζε κανεὶς ἑκατὸ δράμια καφὲ καὶ μὲ 50 λεπτὰ μισὴ ὀκὰ ζάχαρη.

Ἐκίνησε λοιπὸν γιὰ τὴ χώρα ὁ μπάρμπα Στέλιος καὶ πάντα κοίταζε τὸ μανιασμένο πέλαγο. Δὲν θὰ πάψῃ πιὰ αὐτὸς ὁ ἔρμος ὁ βοριάς, νὰ δολώσῃ τἀγκιστρια, νὰ πουλήσῃ λεθρίνα, νὰ γεμίσῃ ψώνια τὸ σπίτι;

* * *

Πέρασε τὸ μεσημέρι, ἦρθε τὸ δεῖλι κι' ἀκόμα ὁ μπάρμπα Στέλιος ὁ ψαρὰς δὲ φάνηκε ἀπ' τὴ χώρα. Τί νἄτρεχε; Αὐτὸς ποτὲ δὲν ἀργοῦσε κι' ὅταν ἀκόμα πήγαινε μὲ τὸ πανέρι φορτωμένο ψάρια. Μὴν ἔπαθε τίποτε; Ἄρχισε ἡ γριά του νἀνησυχῇ καὶ νὰ κοιτάζῃ κατὰ τὸ δρόμο τῆς χώρας.

Τὸ κοντόβραδο λοιπὸν ἄνοιξε τὴν πόρτα ὁ μπάρμπα Στέλιος κι' ἐπέταξε πάνω στὸ ξύλινο κρεβάτι ἕνα σωρὸ ὡραῖα ψώνια. Ἡ γριὰ ἀκίνητη καὶ κατάπληκτη κοίταζε μὲ γουρλωμένα μάτια πότε τὸν ἄντρα της πότε τὰ ψώνια.

Ὁ μπάρμπα Στέλιος διάβαζε στὸ πρόσωπό της τὴν ἐρώτηση: «Τ' εἶν' αὐτά; Ποῦ τὰ ἤβρες;» Καὶ τῆς ἀπάντησε:

«Ὁ γιός μας... ἔστειλε γράμμα... μὲ λεφτά... μοῦ τὄδωσε ὁ ταχυδρόμος... νὰ τὸ γράμμα!..» Κι' ἔβγαιναν σφιχτὲς σφιχτὲς οἱ λέξεις ἀπὸ τὸ στόμα του καὶ δύσκολα, λὲς καὶ ξεσυνήθισε τόσα χρόνια τώρα νὰ κουβεντιάζῃ μὲ τὴ γυναῖκα του.

—Ὁ γιός μας!.. Γράμμα!.. Λεφτά!.. φώναξε βραχνὰ ἡ γρηὰ Στέλιενα κι' ἔμεινε μὲ ἀνοιχτὸ τὸ στόμα καὶ γουρλωμένα μάτια, ἀκίνητη σὰν ἄγαλμα ἀπὸ τὴν ἔκσταση.

—Ἐδιάβασε τὸ γράμμα ὁ μπακάλης ὁ Θανασός... Ἔστειλε πεντακόσιες δραχμές... Δὲν ἔγραφε τόσα χρόνια, γιατὶ δὲν εἶχε λεφτὰ νὰ μᾶς στέλνῃ... Τώρα κάνει καλὲς δουλειές... Θὰ μᾶς στέλνῃ ταχτικά... Εἶναι καλά...»

Καὶ ἀνέπνευσε βαθιὰ ὁ μπάρμπα-Στέλιος ὁ ψαράς, σὰν νἄβγανε κανένα μεγάλον ἀνήφορο. Τόσο πολὺ εἶχε ξεσυνηθίσει τὸ μίλημα.

— Σοῦ πῆρα, δῶ, ξακολούθησε, παπούτσια, γιατὶ δὲν εἶχες... καφοζάχαρη, κρέας καὶ καπνὸ δικό μου...

— Δός μου τὸ γράμμα.

Τὸ πῆρε, τὄσφιξε στὴν καρδιά της, τὸ φίλησε, ἀνέβηκε σ' ἕνα σκαμνὶ καὶ τὄβαλε στὰ εἰκονίσματα. Κατέβηκε μὲ προσοχὴ καὶ ἀφοῦ ἔκαμε μερικὲς μετάνοιες καὶ σταυρούς, γύρισε καὶ εἶπε στὸν ἄντρα της:

— Δόξα σοι, ὁ Θεός... Ἐλησμόνησες ὅμως τὸ σπουδαιότερο πράμμα. Ἐλησμόνησες νὰ πάρῃς λιβάνι, νὰ λιβανίσουμε τὴν Παναγία, ποὺ μᾶς φανέρωσε τὸ γιό μας ἔπειτα ἀπὸ τόσα χρόνια ποὺ τὴν παρακαλοῦσα.

— Ἄβριο θὰ ξαναπάω στὴ χώρα καὶ πές μου ὅ,τι θέλεις νὰ σοῦ πάρω... Εἴμαστε τώρα πλούσιοι.

Κι' ἕνα χαμόγελο ἐφώτισε τὸ πρόσωπο τοῦ μπάρμπα Στέλιου τοῦ ψαρᾶ, ποὺ εἶχε χρόνια νὰ τὸ ἴδῃ ἡ γρηά του.

Π. Δ. ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΦΡΑΧΤΗΣ ΜΕ ΤΗ ΓΩΝΙΑ

Μιὰ φορά, παιδιά μου, στὸ φράχτη ἀκριβῶς ποὺ χώριζε δυὸ χτήματα, φύτρωσε μιὰ ἐλιά. Μεγάλωσε, θέριεψε καὶ γρήγορα ἔγεινε ἡ καλύτερη ἐλιὰ τοῦ ἐλαιώνα. Εἶχε ὅμως τὸ ἐλάττωμα νἄχει τὸν κορμὸ στραβὸ καὶ καμπούρη, γι' αὐτὸ καὶ χρόνο μὲ τὸ χρόνο ἡ ἐλιὰ ἔγειρε τόσο πολύ, ποὺ στὸ ἕνα χτῆμα ἔμενε ὁ κορμός, καὶ στἄλλο ἔγερναν τὰ κλαδιὰ μὲ ὅλο τὸ βάρος τοῦ καρποῦ.

Ὁ νοικοκύρης τοῦ χτήματος δὲν ἄγγιζε ποτὲς ἕνα καρπὸ ἀπὸ τὸ δέντρο. Τοῦ φαινόταν μεγάλη ἁμαρτία, ἔλεγε στὴ γυναίκα του, νἀγγίξει ξένο δέντρο χωρὶς ἄδεια. Αὐτὸ ἦταν καθαρὴ κλεψιά. Κι' ἡ γυναίκα του δὲν τοῦδινε ἄδικο.

Ὁ νοικοκύρης πάλι τοῦ διπλανοῦ ἐλαιώνα, ποὺ ἦταν καλὸς κι' ἐκεῖνος, θεωροῦσε μεγάλη ἀσέβεια νὰ μπεῖ σὲ ξένο χῶμα νὰ χτυπήσει τὸ δέντρο.

Ἔτσι μὲ τὴν καλοσύνη καὶ τῶν δυό, ἡ ἐλιὰ ἔμενε χρόνια καὶ χρόνια ἀνέγγιχτη, ἄνθιζε, καρποφοροῦσε κι' ἔρριχνε σάπιο τὸν καρπό, χωρὶς νἄναι χρήσιμη σὲ κανένα.

Μιὰ μέρα ὅμως ὁ νοικοκύρης τοῦ ἐλαιώνα φώναξε τὸν φτωχὸ γείτονά του καὶ τοῦπε ἀδερφικά.

—Ἐγώ, φίλε μου, ἔχω πολλὲς ἐλληές, τὸ ξέρεις, καὶ δὲν περιμένω νὰ ζήσω ἀπ' αὐτές· σὺ ὅμως ποῦχεις πολλὰ παιδιὰ καὶ καμμιὰ ἐλιά, πάρε την, σοῦ τὴ χαρίζω.

Ὁ φτωχὸς γείτονας σκέφτηκε καὶ τοῦ ἀπάντησε :

—Ἀδύνατο νὰ κόψω καρπὸ ἀπὸ δέντρο ποὺ βρίσκεται σὲ ἄλλο χτῆμα, Σεῦχαριστῶ, μὰ δὲ μπορῶ νὰ τὸ κάνω. Ἡ ψυχή μου μὲ βαστᾶ...

— Μὰ κι' ἐγὼ δὲ μπορῶ νὰ μπῶ μέσα στὸ χῶμα σου νὰ πάρω τὸν καρπό. Ἔχω στὸ μυαλό μου ὅμως μιὰ λύση, καὶ πιστεύω νὰ ἡσυχάσω τὴ συνείδησή μου μ' αὐτή. Χάλασε τὸ φράχτη καὶ πάρε στὸ χῶμα σου καὶ τὸν κορμό. Τὸ μόνο κακὸ εἶναι ποὺ ὁ τοῖχος θὰ σχηματίσει μιὰ μυτερὴ γωνιά. Δὲν πειράζει ὅμως· αὐτὸ θὰ μᾶς θυμίζει μιὰ καλὴ ἐποχή. Φρόντισε νὰ βρῇς τὸ χτίστη κι' ἐγὼ πληρώνω τὴν ἐργασία.

Ὁ γείτονας τοῦδωσε τὸ χέρι συγκινημένος καὶ τοῦ εἶπε :

— Σ' εὐχαριστῶ ποὺ μοῦ δίνεις τὴ μεγαλύτερη ἐλιά· θὰ μὲ βοηθήσῃ. Γεμίζει πάντα καρπό, στὸ σπίτι μου θὰ χαροῦνε πολύ, νἄχεις καλό!

* * *

Ἕνα ἀπόγεμα τοῦ φθινόπωρου, ἡ κυρὰ-Σοφὴ μᾶς πῆρε μαζί της στὴν ἐξοχή. Ἤμαστε τρία παιδάκια κι' ἐκείνη, καὶ περπατούσαμε στὸ δημόσιο δρόμο κάτω ἀπὸ τὰ δέντρα. Σὰν κουραστήκαμε—κι' αὐτὸ μᾶς τὸ ρωτοῦσε συχνὰ ἡ κυρούλα μ' αὐτὴ τὴ λέξη «καθόμαστε;» — καθήσαμε σὲ μιὰ πεζούλα.

Ἀπὸ κάτω ἁπλωνόνταν δυὸ χτήματα μὲ πολλὰ δέντρα, ποὺ χωριζόνταν ἀπὸ ἕναν τοῖχο πολὺ ἰδιότροπο στὸ σχέδιο.

Μᾶς κέντησε ἡ περιέργεια καὶ τὴ ρωτήσαμε, γιατὶ ὁ φράχτης νὰ κάνει μιὰ γωνιὰ πρὸς τὴ μεγάλη καμπουριασμένη ἐλιά.

Κι' ἡ κυρὰ Σοφὴ μὲ τὴν ἁπαλή της φωνὴ μᾶς διηγήθηκε πρόθυμα τὴν παραπάνω μικρὴ ἱστορία.

Ρ. Ν. Μ.

ΑΘΗΝΑΪΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΕΝΑΣ "ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΟΣ,,

Ἀγαπητοί μου,

ΑΥΤΟ τὸν καιρό, μὲ τὸ ἄνοιγμα τῶν σχολείων, πολλὰ καλὰ παιδιὰ δοκίμασαν κάποιες ἀπογοητεύσεις: Οἱ καινούριοι δάσκαλοι, οἱ καινούριες δασκάλες,— σχολάρχες, γυμνασιάρχες, καθηγητές, καθηγήτριες καὶ καθεξῆς,— δὲν τοὺς φάνηκαν τόσο καλοί, τόσο ἀξιαγάπητοι, σὰν τοὺς ἄλλους, τοὺς παλιούς, τοὺς ἀγαπημένους, ποὺ ἀποχωρίσθηκαν πέρσυ μὲ τόση τους λύπη. Καὶ τὰ καλὰ παιδιὰ ἐξομολογήθηκαν ὅπως πάντα τὶς ἀπογοητεύσεις αὐτὲς στὴ μητέρα Διάπλασι, ποὺ προσπάθησε ὅπως πάντα νὰ τὰ παρηγορήση, νὰ τὰ ἐγκαρδιώση, λέγοντας πὼς ἔτσι γίνεται συνήθως στὴν ἀρχὴ καὶ πὼς ὕστερα, ἀργότερα ἢ γρηγορότερα, ἀγαπᾷ κανεὶς καὶ τοὺς καινούριους του δασκάλους σὰν τοὺς παλιούς, κάποτε μάλιστα καὶ περισσότερο...

Αὐτὸ εἶναι ἀλήθεια. Ἔτσι γίνεται. Καὶ διαβάζοντας προχθὲς τὸ γράμμα μιᾶς φίλης μας ποὺ ἐξυμνοῦσε μὲ τόσο ἐνθουσιασμὸ τὴν περσυνή της δασκάλα, τὴν πολυαγαπημένη της, καὶ παραπονιόταν πὼς ἡ φετεινὴ ποὺ τῆς ἔτυχε, δὲν τὴν ἔφθανε οὔτε στὸ νυχάκι της, θυμήθηκα ἕνα περιστατικὸ τῆς μαθητικῆς μου ζωῆς. Ἔτσι τότε εἶχ' ἀγαπήσει κι' ἐγὼ ἕναν καθηγητή μου στὴ Ζάκυνθο, ἔτσι εἶχα λυπηθεῖ κατάκαρδα ὅταν ἄκουσα πὼς τὸν μετέθεσαν στὴν Κέρκυρα, κι' ἔτσι ἄνοστος, κρύος, σαχλός, ἀνυπόφορος, μοῦ φάνηκε στὴν ἀρχὴ ὁ ἀντικαταστάτης του. Τέτοια ἀπογοήτευση κι' ἄλλες φορὲς τὴν εἶχα δοκιμάσει, ἀλλὰ ἐκείνη τὴ χρονιὰ ἦταν τόσο δυνατή, ποὺ λίγο ἔλειψε νὰ σιχαθῶ... τὰ Μαθηματικά.

Γιατί ὁ καθηγητὴς ποὺ σᾶς λέω, ὁ ἀγαπημένος μου, ἦταν Μαθηματικός. Μᾶς ἔκανε καὶ Φυσικά. Κι' ἐγὼ τὸν εἶχα στὴ Δευτέρα καὶ στὴν Τρίτη τοῦ Γυμνασίου. Παραδόθηκα λοιπὸν ἀπ' αὐτὸν Γεωμετρία, Ἄλγεβρα, Ζωολογία καὶ Πειραματικὴ Φυσική. Τὰ τερπνότερα δηλαδὴ μαθήματα, γιατὶ καὶ τὰ Μαθηματικὰ ἐκεῖνος ἤξερε νὰ τὰ κάνη τερπνά. Ἄ, τί «μεταδοτικὸ» ποὺ τὸ εἶχε! τί σύντομος ποὺ ἦταν, τί ἐκφραστικός, τί λογικός, τί σαφής! Ποτὲ δὲν θυμοῦμαι στὸ μάθημα νὰ μᾶς εἶπε μιὰ λέξη παραπάνω, ἀπ' ὅσες χρειαζόνταν γιὰ νὰ τὸ καταλάβουμε. Ποτὲ δὲν θυμοῦμαι νὰ μπερδεύτηκε, νἄκαμε μιὰ παραδρομή, ἕνα λάθος σὰν ἄνθρωπος. Ἐνόμιζες πὼς ἐκεῖνα ποὺ μᾶς ἔλεγε, τὰ εἶχε μάθει ἀπέξω κι' εἶχε κάνει πολλὲς δοκιμὲς γιὰ νὰ μᾶς τὰ πῆ. Ἀλλὰ συγχρόνως ἔβλεπες, καταλάβαινες, πὼς τἄλεγε πρόχειρα, πὼς αὐτοσχεδίαζε σὰν ἐμπνευσμένος. Ἦταν κάθαυτὸ *εὔγλωττος* καὶ κατεῖχε στὴν ἐντέλεια κεῖνο ποὺ ἤθελε νὰ μᾶς μεταδώση, χωρὶς ἀπορία, χωρὶς ἀμφιβολία, χωρὶς δισταγμό.

Τὴν ἀκρίβεια καὶ τὴν βεβαιότητα τῶν Μαθηματικῶν, τοῦ «ἕνα κι' ἕνα κάνει δυό», τὴν ἄπλωνε σ' ὅλα τἄλλα μαθήματα, σ' ὅλη του τὴν ἄλλη διδασκαλία· καὶ γιὰ κάθε τί ποὺ ἀκούγαμε ἀπ' τὸ στόμα του, μποροῦσαμε νὰ λέμε τὸ «αὐτὸς ἔφα». Κι' ἦταν ἕνας ἀληθινὸς σοφός. Ἀπ' ὅλα ἤξερε. Αὐτὸ *μόνο νὰ σᾶς πῶ*: στὴν Γ' τοῦ Γυμνασίου μιὰ φορὰ ποὺ ἀρρώστησε ὁ Ἑλληνιστής μας, αὐτός, ὁ Μαθηματικός, τὸν ἀναπλήρωσε μιὰ ὁλάκερη ἑβδομάδα! Μᾶς ἐξηγοῦσε τὸν Ὅμηρο ὅπως τὸν Ἀρχιμήδη. Καὶ στὴ Ζωολογία, τὴν Ἀνθρωπολογία, τὴ Φυσική, ἔκανε φιλοσοφικὲς παρεκβάσεις ποὺ καὶ σήμερα ἀκόμα, ὕστερ' ἀπὸ τόσα ποὺ ἔχω διαβάσει, τὶς θυμοῦμαι καὶ τὶς βρίσκω ὀρθές, ὅπως καὶ τότε ποὺ ἤμουν δεκατεσσάρων χρονῶν παιδί.

Μιὰ φορά, παραδείγματος χάρη, στὴ Φυσική, ἔταν μᾶς μιλοῦσε περὶ Μεγίστου κι' Ἐλαχίστου, γιὰ νὰ μᾶς δώση μιὰ ἰδέα τοῦ τί μπορεῖ νὰ εἶναι αὐτὸ τὸ «μέγιστο» κι' αὐτὸ τὸ «ἐλάχιστο», μᾶς εἶπε: «Ὑπάρχουν στὴ Φύση μικροοργανισμοί, ποὺ πολλὰ ἑκατομμύρια ἀπ' αὐτοὺς ἀποτελοῦν μόλις μιὰ κουκκίδα, Καθέν' ἀπ' αὐτὰ τὰ μικρόβια ἔχει βέβαια τὰ ὄργανά του. Φαντασθῆτε τώρα πόσο *μικρὰ* πρέπει νὰ εἶναι τὰ ὄργανα αὐτά! Φαντασθῆτε ὅμως καὶ τὸ ἀντίθετο: Ἑκατομμύρια καὶ δισεκατομμύρια ἀπ' αὐτοὺς τοὺς μικροοργανισμοὺς ζοῦν στὸ σῶμα κάθε ἀνθρώπου, ὅπως ἑκατομμύρια καὶ δισεκατομμύρια ἀνθρωποι ζοῦν ἀπάνω στὴ Γῆ. Γιὰ ἕνα μικροοργανισμό, ὅλος ὁ κόσμος εἶναι ἕνα μέρος π: χ: ἀπὸ τὸ στόμα ἢ ἀπὸ τὸ στομάχι ἑνὸς ἀνθρώπου. Ὅπως γιὰ ἕναν ἄνθρωπο, ὅλος ὁ κόσμος εἶναι ὅ,τι βλέπει στὴ γῆ καὶ στὸν οὐρανό. Τί μᾶς ἐμποδίζει λοιπὸν νὰ ὑποθέσουμε ὅτι ἡ γῆ μας, ὁ ἥλιος τὸ φεγγάρι κι' ὅλο τὸ πλανητικό μας σύστημα, δὲν εἶναι παρὰ ἕνα μέρος ἀπὸ τὸ στόμα ἢ ἀπὸ τὸ στομάχι ἑνὸς Ὄντος; Φαντάσθῆτε τώρα πόσο *μεγάλο* θὰ εἶναι αὐτὸ τὸ Ὄν!»

Μιὰ ὑπόθεση βέβαια ἔκανε ὁ Μαθηματικός μας. Ἀλλὰ τί χτυπητά, τί ζωηρά, τί θαυμάσια μᾶς παρουσίαζε τὸ Μέγιστο καὶ τὸ Ἐλάχιστο στὴ Φύση, τὸ ἴδιο ἀσύλληπτα γιὰ τὸ νοῦ τοῦ ἀνθρώπου καὶ τὰ δυό!

Θυμοῦμαι ἀκόμα μὲ τί δεξιότητα μᾶς ἔκανε τὰ δυσκολότερα πειράματα τῆς Φυσικῆς, καὶ σὲ τί τάξη, μὲ τί νοικοκυροσύνη, διατηροῦσε τὸ Ἐργαστήριο μὲ τὰ λεπτὰ κι' εὔθραυστα ἐκεῖνα ὄργανα. Στὸν καιρό μου,— δὲν ξέρω σήμερα,— ἦταν πλουσιότατο. Κι' ὅμως δὲν τοῦ ἔφτανε τοῦ Μαθηματικοῦ μας. Μᾶς ἔφερνε ὄργανα κι' ἀπὸ τὸ σπίτι του, ἀπὸ ἐργαστήρια γιατρῶν, ἀπὸ φαρμακεῖα· μᾶς ἔφερνε «παρασκευάσματα» ἀνατομίας, χρωματιστοὺς πίνακες, εἰδικὰ βιβλία μὲ εἰκόνες, γιὰ νὰ βλέπομε καὶ νὰ πειθόμαστε. Δὲν ἤθελε νὰ μᾶς μένη ἀμφιβολία γιὰ τίποτα, γιὰ τὸ παραμικρό. Καὶ τὴν πρώτη φορὰ ποὺ μᾶς ἔκαμε μάθημα, μᾶς εἶπε τἀξέχαστα αὐτὰ λόγια: «Κύριοι, θέλω νὰ μαθαίνετε τόσο καλὰ κάθε πρᾶγμα καὶ νὰ εἶσθε *τόσο βέβαιοι* γι' αὐτό, ὥστε, ἂν σᾶς ἔλεγε κι' ὁ πιὸ σοφὸς ἄνθρωπος: *ἐγὼ νομίζω πὼς δὲν εἶν' ἔτσι*, σεῖς νἄχετε τὸ θάρρος νὰ τοῦ ἀπαντήσετε: *ὄχι, ἔτσι εἶναι!*»

Ἦταν καὶ πολὺ ἔξυπνος ἄνθρωπος, (τὸ σημειώνω, γιατὶ ὅλοι οἱ σοφοὶ δὲν εἶναι,) εὐφυολόγος καὶ εἴρων. Ἡ εἰρωνεία ἦταν τὸ ὅπλο του. Ἔφτανε ἕνα εἰρωνικὸ χαμόγελό του γιὰ νὰ φέρη σὲ συναίσθηση τὸν καθένα. Ὅταν, μονάχοι στὴν τάξη, θορυβοῦσαμε πολύ, ἐκεῖνος ἄνοιγε τὴν πόρτα τοῦ διπλανοῦ Γυμνασιαρχείου καὶ μᾶς ἔλεγε: «Ἐ! σοφολογιώτατοι!..» Τίποτ' ἄλλο. Ἀλλὰ καὶ μόνο ὁ τρόπος ποὺ μᾶς πετοῦσε τὴν εἰρωνικὴ αὐτὴ λέξη, μὲ τὴν κάπως ἔρρινη φωνή του, μᾶς ἔκανε νὰ ντρεπόμασε καὶ νὰ ἡσυχάζουμε στὴ στιγμή. Φαντασθῆτε τώρα τὴ «νεκρικὴ σιγὴ» καὶ τὴν ἀκινησία ποὺ βασίλευε στὸ μάθημά του! Νὰ μιλήση, νὰ κουνηθῆ, νἀτακτήση ποτὲ κανένας μπροστὰ στὸ Μαθηματικό; Θεὸς φυλάξοι! Κι' οἱ πιὸ ζωηροί, κι' οἱ πιὸ ἄτακτοι, τὸν κοίταζαν στὰ μάτια κι' ἦταν κρεμασμένοι ἀπ' τὸ στόμα του. Τὸν φοβόνταν; Ὄχι, καθόλου. Τὸν σεβόνταν καὶ τὸν ἀγαποῦσαν. Τὸ κάτω-κάτω ἔνοιωθαν πὼς τὸ συμφέρο τους ἦταν νὰ τὸν ἀκοῦνε μὲ προσοχή. Κι' αὐτό, στοχάζομαι, ἦταν τὸ μεγαλύτερό του κατόρθωμα. Εἴδεμὴ οὔτ' ἐμάλωνε ποτὲ οὔτ' ἔβριζε οὔτε τιμωροῦσε. Ὁ «αὐστηρὸς» αὐτὸς ἦταν συγχρόνως κι' ὁ πιὸ καλός, ὁ πιὸ ἐπιεικὴς ἀπ' ὅλους τοὺς καθηγητές μας. Ὅταν ἤθελαν νὰ τιμωρήσουν κανένα, αὐτὸς ἐμεσίτευε νὰ τὸν συχωρέσουν ἢ νὰ μετριάσουν τὴν τιμωρία. Καί,— πολὺ περίεργο, ἀσυνείθιστο πρᾶγμα,— κι' οἱ πιὸ ἀμελεῖς εἶχαν καλοὺς βαθμοὺς στὰ Μαθηματικὰ καὶ τὰ Φυσικά...

Ἀλλὰ γιὰ τὸν ἀγαπημένο μου αὐτὸν καθηγητὴ ἔχω νὰ σᾶς πῶ κι' ἄλλα. Καὶ μοῦ φαίνεται πὼς δὲν θὰ σᾶς κακοφανῆ καθόλου, ἂν θὰ σᾶς μιλήσω γι' αὐτὸν καὶ στὸ ἐρχόμενο· Ἀλλωστε δὲν ἐτελείωσα τὴν ἱστορία.

Σᾶς ἀσπάζομαι ΦΑΙΔΩΝ

Ο ΤΖΑΚ

[Μυθιστόρημα ALPHONSE DAUDET, διασκευασμένο γιὰ τὴν «Διάπλασι» ἀπὸ τὸν κ. Γρ. Ξενόπουλο].

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

— Σιωπή!.. Ἀπορῶ πὼς ἔχεις ἀκόμα τὸ θράσος νὰ μιλῆς!.. Σὰ νὰ μὴν ξέραμε πὼς ἐσὺ εἶσαι ὁ καθαυτὸ ἔνοχος καὶ πὼς ποτὲ αὐτὸ τὸ παιδὶ δὲν θἄκανε τέτοιο πρᾶγμα χωρὶς τὶς κακὲς συμβουλές σου!..

—Ὦ! ἔκαμε ὁ φτωχὸς γυρολόγος.

Καὶ κοίταξε τὸν Τζὰκ σὰ νὰ ζητοῦσε τὴ μαρτυρία του. Πραγματικῶς, ὁ Τζὰκ θέλησε νὰ διαμαρτυρηθῆ. Ἀλλὰ ὁ μπάρμπα-Ρουντὶκ δὲν τοῦδωσε καιρὸ νὰ πῆ λέξη:

—Ἔχετε δίκιο, κύριε διευθυντά, ἡ κακὴ αὐτὴ γνωριμιὰ τὸν ἐχαντάκωσε. Πρωτύτερα, δὲν ἦταν ἄλλο πιὸ τίμιο καὶ καλὸ παιδί. Ἡ γυναίκα μου, ἡ κόρη μου, ὅλοι στὸ σπίτι τὸν ἀγαποῦσαμε. Τοῦ εἴχαμε τὴ μεγαλύτερη ἐμπιστοσύνη. Ἀλλὰ νά, ἅμα γνώρισε αὐτὸ τὸν ἐλεεινό, τὸν παλιάνθρωπο...

Ὁ Τζὰκ δὲν μπόρεσε πιὰ νὰ κρατηθῆ.

— Μὰ σᾶς ὁρκίζομαι, κύριε Ρουντίκ, φώναξε, ὁ καϊμένος ὁ Μπελιζαὶρ δὲν ξέρει τίποτ' ἀπ' αὐτά! Χθές, λίγη ὥρα πρὶν μᾶς συλλάβουν, μὲ εἶχε βρεῖ μονάχο σὲ μιὰ πλατεῖα τῆς Νάντης καὶ... ἐπειδὴ ἤμουν... δὲν ἤμουν σὲ θέση νὰ τὰ καταφέρω χωρὶς ὁδηγό, θέλησε νὰ μὲ γυρίση αὐτὸς στὸ Ἰντρέ.

—Ὥστε αὐτὸ τὸκανες μονάχος σου; ρώτησε μὲ δυσπιστία ὁ διευθυντής.

— Μὰ δὲν ἔκαμα τίποτα, κύριε! Δὲν ἔκλεψα ἐγὼ· δὲν εἶμαι κλέφτης!

— Πρόσεξε, παιδί μου, καλά. Ὁ μόνος τρόπος γιὰ νὰ κερδίσης τὴν ἐπιείκειά μας, εἶναι νὰ ὁμολογήσης καθαρὰ τὴν πράξη σου καὶ νἀποδώσης τὰ κλοπιμαῖα. Ἡ ἐνοχή σου εἶναι τόσο φανερή, ποὺ καταντᾷ ἀστεῖο νὰ τὴν ἀρνῆσαι. Μὴν ξεχνᾷς, δυστυχισμένο παιδί, πὼς τὴ νύχτα ἐκείνη ἤσουν μόνος στὸ σπίτι μὲ τὶς γυναῖκες. Πρὶν κοιμηθῆτε, ἡ Ζεναΐδα σοῦ ἄνοιξε τὴ ντουλάπα της καὶ σοῦ ἔδειξε τὴν κασσετίνα ποὺ εἶχε τὰ λεπτά. Εἶδες τὴ θέση ποὺ τὴ φύλαγε. Δὲν εἶν' ἀλήθεια αὐτό; Τὰ μεσάνυχτα ἄκουσε κάποιο θόρυβο στὴ σκαλίτσα. Σοῦ μίλησε, ἀλλά, φυσικα, δὲν τῆς ἀποκρίθηκες. Ἤσουν ὅμως ἐσύ, ἀφοῦ ἄλλος στὸ σπίτι δὲν ἦταν.

— Δὲν ἤμουν ἐγώ! εἶπε ὁ Τζὰκ. Ἐγὼ δὲν ἔκλεψα τίποτα!

—Ἀλήθεια; Καὶ ποῦ βρῆκες τόσα λεπτὰ ποὺ ξόδευες χθὲς ὁλημέρα;

Ὁ Τζὰκ ἑτοιμάσθηκε νὰ πῆ: «Μοῦ τὰ ἔστειλε ἡ μητέρα μου». Ἀλλὰ θυμήθηκε πάλι τὴν ἀπαγόρευσή της. Κι' ἀποκρίθηκε ὅπως ἐκείνη τοῦ εἶχε παραγγείλει:

—Ἦταν ἀπὸ τὶς οἰκονομίες μου.

Ἂν ἡ μητέρα του τοῦ παράγγελνε νὰ πῆ «τὰ ἔκλεψα», θὰ τἔλεγε ἀδιστακτα. Τέτοιο παιδὶ ἦταν ὁ Τζάκ.

—Ἔτσι ἔ; Καὶ πὼς θέλεις νὰ πιστέψουμε μεῖς πὼς ἀπ' τὰ πενήντα λεπτὰ ποὺ παίρνεις τὴν ἡμέρα, μπόρεσες νὰ κάνης τὰ διακόσια ἢ τρακόσια φράγκα ποὺ ξόδεψες χθές; Ἄφησέ τ' αὐτά, Τζάκ! Τὸ καλύτερο ποὺ ἔχεις νὰ κάμης εἶναι νὰ ζητήσης συγγνώμη ἀπὸ τοὺς καλοὺς ἀνθρώπους ποὺ τοὺς ἔκαμες ἕνα τόσο μεγάλο κακὸ καὶ νὰ τὸ ἐπανορθώσης ἀμέσως, ὅσο μπορεῖς.

«Ἄκουσε, Τζάκ, τοῦ εἶπε ὁ διευθυντής...»
(Σελ. 382, στ. γ'.)

Ὁ μπάρμπα-Ρουντὶκ πλησίασε τότε τὸν Τζὰκ καὶ, βάζοντας τὸ χέρι στὸν ὦμο του, τοῦ εἶπε μὲ συγκίνηση:

— Παιδί μου Τζάκ, πές μας, παιδάκι μου, ποῦ εἶναι τὰ λεπτά. Συλλογίσου πὼς ἦταν ἡ προῖκα τῆς Ζεναΐδας καὶ πὼς ἔκαμα εἴκοσι χρόνια νὰ τὰ μαζέψω. Ἡ μόνη μου παρηγοριά, ἡ μόνη μου ἱκανοποίηση γιὰ τόσους κόπους καὶ στερήσεις, ἦταν πὼς θὰ ἐξασφάλιζα μ' αὐτὰ τὰ λεπτὰ τὴν εὐτυχία τῆς κόρης μου. Δὲν θὰ τὸ σκέφθηκες ὅταν τὰ πῆρες, εἶμαι βέβαιος, ἀλλοιώτικα δὲν θὰ τὸκανες αὐτό, γιατὶ ἐσὺ εἶσαι καλός. Νά, θἄταν μιὰ στιγμὴ τρέλας. Θἄχασες τὸ νοῦ σου ὅταν εἶδες μαζεμένα τόσα λεπτά, ποὺ σοῦ ἦταν κι' εὔκολο νὰ τὰ πάρης. Ἀλλὰ τώρα ποὺ τὸ σκέπτεσαι, ὦ, μόνο ἡ ντροπὴ δὲν σ' ἀφίνει νὰ τὸμολογήσης... Ἔλα, μὴν ντρέπεσαι. Ἐμεῖς πρῶτοι σὲ δικαιολογοῦμε. Σκέψου πὼς εἶμαι γέρος, πὼς ποτὲ πιὰ δὲν θὰ μπορέσω νὰ μαζέψω ἔξη χιλιάδες φράγκα καὶ πὼς ἡ δυστυχισμένη ἡ Ζεναΐδα μου... Πές μας, ποῦ εἶναι τὰ λεπτά, παιδί μου;

Τί συγκινητικὰ λόγια καὶ τί κόπο ἔκαμε ὁ καϊμένος ὁ μπάρμπα-Ρουντὶκ γιὰ νὰ τὰ πῆ! Κι' ὁ Μπελιζαὶρ ἀκόμα συγκινήθηκε καὶ κάθε τόσο ἔγνεφε τοῦ Τζάκ: «Λυπήσου τον, δός του τα!» Ἀλλὰ ὁ πιὸ συγκινημένος ἀπ' ὅλους ἦταν ὁ Τζάκ. Ὦ, μὲ πόση χαρά, ἂν εἶχε αὐτὰ τὰ λεπτά, θὰ τἄδινε τοῦ καϊμένου τοῦ γέρου ποὺ ἡ ἀπελπισία του ἦταν τόσο σπαρακτική! Δὲν τὰ εἶχε ὅμως. Καὶ περιορίστηκε νἀποκριθῆ:

— Δὲν σᾶς ἔκλεψα ἐγώ, κύριε Ρουντίκ. Ὁρκίζομαι πὼς ἐγὼ δὲν πῆρα τίποτα.

Ὁ διευθυντὴς σηκώθηκε μὲ θυμό:

— Ἀρκεῖ! Ἀφοῦ δὲν σὲ συγκίνησαν λόγια σὰν αὐτὰ ποὺ ἄκουσες πρὸ ὀλίγου, θὰ πῆ πὼς ἔχεις σκληρὴ ψυχὴ κι' ὅ,τι ἄλλο νὰ σοῦ ποῦμε δὲν θὰ κατορθώσουμε τίποτα. Ἄς σὲ κλείσουν πάλι κεῖ πάνω. Σοῦ δίνω καιρὸ ὥς τὸ βράδυ νὰ σκεφθῆς. Ἂν ὥς τὸ βράδυ δὲν ἀποφασίσης νὰ κάνης ὅ,τι σοῦ εἴπαμε, θὰ σὲ παραδώσω στὴν Ἀστυνομία. Αὐτὴ θὰ σὲ κάνη νὰ ὁμολογήσης.

Ἕνας ἀπὸ τοὺς κλητῆρες, πρώην χωροφύλακας, ἄνθρωπος ἔμπειρος σ' αὐτά, πλησίασε τότε τὸν διευθυντὴ καὶ τοῦ εἶπε σιγά:

— Μοῦ φαίνεται, κύριε διευθυντά, πὼς ἂν θέλετε νἀποσπάσετε τὴν ὁμολογία τοῦ παιδιοῦ, πρέπει νὰ τὸ χωρίσετε ἀπὸ τὸν ἄλλον. Ἐγὼ εἶδα μιὰ στιγμὴ πὼς τὸ παιδὶ ἦταν ἕτοιμο νὰ τὰ πῆ ὅλα. Μ' αὐτὸς δὲν τἄφισε: τοῦ ἔγνεφε ὅλη τὴν ὥρα.

—Ἔχεις δίκιο. Νὰ τοὺς βάλετε χωριστά.

Ἔτσι τοὺς χώρισαν. Ὁ Τζὰκ ὁδηγήθηκε μονάχος στὸ πυργάκι. Βγαίνοντας εἶδε τὴν περίτρομη, τὴν κατασταλαγμένη μορφὴ τοῦ Μπελιζαὶρ μὲ τὰ σίδερα στὰ χέρια κι' ἡ δυστυχία τοῦ φτωχοῦ γυρολόγου ποὺ ἦταν πιὸ ἄθῶος κι' ἀπ' αὐτόν, μεγάλωσε τὴ δική του.

Τί μακρυά, τί ἀτέλειωτη ἡμέρα!

Δοκίμασε νὰ κοιμηθῆ στὴ φυλακή του, χώνοντας τὸ κεφάλι του μέσα στ' ἄχυρα, γιὰ νὰ νἀποκοιμίση καὶ τὸν πόνο. Ἀλλὰ ἡ ἰδέα πὼς ὅλος ὁ κόσμος τὸν θεωροῦσε ἔνοχο, πὼς αὐτὸς ὁ ἴδιος εἶχε δώσει λαβὴ στὴν ὁποψίαμὲ τὴ χθεσινή του διαγωγή, τὸν τίναζε κάθε τόσο καὶ τὸν ξυπνοῦσε... (Ἀκολουθεῖ)

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΚΗΠΟΣ Η ΖΩΗ...

[Αριθ. Έγκρ. 197]

... Ἐν' ἀδελφικό κοίταγμα ἔρριξε παντοῦ καὶ μιὰ δυνατὴ ζωηρὴ ἔκφραση χύθηκε ἀπ' τὴν ψυχή του στὰ μάτια ὅταν, — κόπταιαν αὐγή, προτοῦ ἡ μεγάλη κι' ἐκκλησιαστικὴ ὑποψία γενγηθῇ σὲ κανένα πῶς πίσω ἀπ' τὸ σκοτάδι κρύβεται ἕνας ἥλιος ἑκατομμύρια φορὲς πιὸ μεγάλος ἀπ' τὴ Γῆ, πρ' ν φανῇ κἂν πίσω ἀπ' τὰ βουνὰ ἡ μεγάλη του ζωή, ἐνῷ ἕνα πλῆθος ἀστέρια στὸν οὐρανὸ σκόρπιζαν τὶς τρεμοσβύνουσες παντοτεινὲς ἀχτινοβολίες τους,—σ' ἔναν ἀνθισμένο κῆπο μπῆκε ἕνα παιδί . . .

Ὅλα μέσα κεῖ ἀναστατώθηκαν καὶ τὸ ὑποδέχτηκαν μὲ φιλικὰ λογάκια.

— Εἶναι μιὰ ἰδανικὴ κι' ὀνειροπόλα ψυχὴ! φύσηξε ἀνασκιρτώντας μὲ μιὰ παραπονεμένη μουρμούρα ὁ ἀπαλὸς ἀέρας.

Μιὰ δλόκληρη ζωὴ σάλεψε πάνω ἀπ' τὸ βαθύχρωμο πλῆθος τῶν μενεξέδων, σὰ νἄλεγε μ' ἄκοπη προσπάθεια: 'Ἀπόψε, αὐτὸ τὸ βράδυ... εἴμαστ' εὐτυχισμένοι!

—Ἡ ἐλπίδα! Ἡ χαρά! Ἡ ζωή! Κάτι γέρικα δέντρα εἶπαν μ' ἕν' ἀργό, σφυρὸ μουρμουρητό.

Μιὰ ἀκρινή, αἰσθηματική τοῦ φράχτη βιολέττα, ἔγειρε δλόκληρη δῶ καὶ κεῖ καὶ τοὔριξε ἕνα δυὸ ζηλιάρικα βλέμματα . . .

Πάνω ἀπ' ὅλα, μιὰ γλυκύτατη ἀθέατη παρουσία ἔσπερνε ἀσλλόγιστα συγκίνηση ἀδολη, καὶ μιὰ ἀκολουθία της φανταστικὴ ξανάλεγε ἀνάμεσα σ' ἀθρόα ψιθυρίσματα κι' ἔσπερνε ἕναν ἄλλο σωρὸ τρισευτυχισμένα αἰσθήματα...

Τότε, πρώτη φορὰ τοὔτυχε νὰ σταματήσῃ μπροστὰ σέ μιὰν ἐλπίδ' ἀπέραντη κάποιου μελαγχολικοῦ ὄνειρου, γιατ' ἦταν εὔθυμη καὶ καλὴ ἡ καρδιά του. Κ' ἐξ μελαγχολίες μὲ τὰ ὄνειρα δὲν ἀρέσουν πάντα σ' ἕνα παιδί· ποὔχει μιὰν εὔθυμη καὶ καλὴ καρδιά.

. . . . . .

Κατατρομαγμένος ἀπὸ μιὰ πρωτοφανῆ δειλία, τινάχτηκε καὶ στάθηκ' ἔκστατικὸς σὲ μιὰ τόσο τρομερὴ κι' ἄσκλαχνη καταστροφή. τὴ στιγμὴ ποὺ πίσω ἀπὸ ἕνα ψυχορράγημ' ἄγονο, σκόρπισαν ξαφνικὰ δῶ καὶ κεῖ γιὰ νὰ σβύσουν ὅλα, πρὸς μιὰν ἀπέραντη τρομαχτικὴν ἀλληγορία, κι' ἡ ἀθέατη παρουσία, τ' ἀθρόα ψιθυρίσματα, τὰ μουρμουρητά, ἡ ἀκολουθία ἡ φανταστική, ἡ βιώσιμη ἐλπίδα καὶ μιὰ αἰσθηματικὴ ἀκρινὴ τοῦ φράχτη βιολέττα... ὅλα... ὅλα...

. . . Μιὰ χίμαιρα, μιὰ χαμένη ἐλπίδα, ἕνα φανταστικὸ ὄνειρο... ἔνοιωσε μιὰν ἀκαταγώνιστη θλίψη νὰ τὸν καταπλημμυρῇ.

Ἦταν μπρὸς στὰ μάτια του ἀκόμα διατηρημένη μιὰ γλυκειὰ ἀμυδρότητι ἀπὸ ἐχτινοβολήματα κι' ἀναλαμπὲς ἀναμνηστικές . . . Ὅμως τότ' αἰσθάνθηκε τὴν καρδιά του! . . . Συνῆλθε ὁλότελα, μύρισε τὶς βαριὲς μυρουδιὲς τῶν ἀνθιῶν, ἄκουσε τρελλά, χαρούμενα τὰ πρωϊνὰ τραγούδια τῶν πουλιῶν, βρέθηκε στὸν Κῆπο ἀκόμα, κι' εἶδε, ἀνοίγοντας τὰ μάτια του μὲ συγκίνηση, τὸ πιὸ ἔκφραστικὸ χρῶμα — τὸ φῶς τῆς μέρας —σκόρπιο παντοῦ . .

Καὶ χτύπησε πάλι τότε ἡ εὔθυμη καὶ καλή του καρδιά . . .

Γιούλης Ἄνθης

ΤΟ ΜΑΡΜΑΡΩΜΕΝΟ ΚΑΡΑΒΙ

[Αριθ. Έγκρ. 195]

Εἶναι δυὸ ἡ ὥρα ἀπὸ τὸ μεσημέρι κι' ὁ ἥλιος καίει τὴν πέτρα· μὰ ἐγὼ κάθουμαι καὶ περιμένω νὰ φανῇ κεῖ κατὰ τὸν ἄη Φώτη, σ' Ἀεράκι, τὸ καρόβι. Λένε πολλὰ γιὰ κεῖνα τὰ μέρη, πὼς ἡ θάλασσα εἶναι ἀπάτητη, κι' ἔχει ἕνα σκυλόψαρο ποὺ τὸ λὲν «τὸ ψάρι τοῦ Τράχηλα», γιατί Τράχηλα λένε τὴν τελευταία γλῶσσα τοῦ βουνοῦ. Πρὶν πᾶς στὸν Τράχηλα, μιὰ γλῶσσα πρίν, εἶναι τ' ἀπόκρημνο 'Αεράκι· ἀπὸ πίσω, ψηλὰ στὸ βουνό, εἶναι ὁ ἅης-Φώτης, καὶ κάτω φαίνεται, δίπλα στὴ θάλασσα, τὸ μαρμαρωμένο καράβι.

Περίμενα κάμποση ὥρα καὶ νά, σιγά-σιγά, βλέπω πρῶτα τὰ κατάρτια, ὕστερα τὸ πανιὰ καὶ τέλος δλόκληρο τὸ καράβι ἀρματωμένο, κάταστρο. 'Από μικρὴ ἀκούω τὴν ἱστορία του: Πήγαινε φορτωμένο δὲν ἔχρω γιὰ ποῦ, κι' εἶχε μέσα γιὰ ναύτες πολλοὺς Τούρκους κι' ἕνα Γραικό. Κεῖνα τὰ μέρη εἶναι ἄγρια, τοὺς πλάκωσε τρικυμία ποὺ κόντευε νὰ σπάξῃ τὸ καράβι ἔξω. 'Αρχισε τότε ὁ Γραικὸς νὰ παρακαλῇ τὸν ἅη-Φώτη νὰ τοὺς σώσῃ, καὶ νὰ τοῦ κάνῃ λιβάνι, λάδι κι' ὅ,τι ἄλλο θέλει. Οἱ Τοῦρκοι ὅμως τἄκουσαν κι' ἔλεγαν: ὃς τοὺς σώσῃ καὶ θἄβγουν ἔξω νὰ τοῦ βγάλουν τὰ μάτια του μὲ τὰ περούνια. Γαλήνεψε ἡ θάλασσα, τὸ καράβι μαρμάρωσε μαζὶ μὲ τοὺς Τούρκους καὶ μόνο ὁ Γραικὸς σώθηκε καὶ βγῆκε ἔξω νὰ κάνῃ τὸ τάμα του.

'Από τότε, κάθε τέτοια ὥρα, φαίνεται μέσα σ' Ἀεράκι, πότε μὲ φουρτούνα καὶ πότε μὲ μπονάτσα, κάταστρο, ἀρματωμένο, τὸ μαρμαρωμένο καράβι.

(Παράδοσις) *Ἰνδιάνα*

ΚΑΘΕΝΑΣ ΒΡΙΣΚΕΙ ΤΟ ΜΑΣΤΟΡΗ ΤΟΥ

[Αριθ. Έγκρ. 196]

Ὁ στρατηγὸς Σάξ, θέλοντας μιὰ μέρα νὰ δώσει ἕνα δεῖγμα τῆς δύναμής του σὲ μερικοὺς φίλους του, μπῆκε μαζί τους σ' ἕνα σιδεράδικο μὲ τὴν πρόφασι πὼς θἄφορᾶσῃ ἕνα πέταλο γιὰ τἄλογό του. Ὁ σιδερὰς ἀμέσως τοῦ παρουσίασε διάφορα πέταλα γιὰ νὰ διαλέξει τὸ καλύτερο. Ὁ στρατηγὸς ὅμως μὲ μεγάλη περηφάνεια ἔπαιρνε τόνα μετὰ τὸ ἄλλο καὶ τἄσπαζε μέσ' στὰ χέρια του. Ὅλοι εἴχανε μείνει μ' ἀνοιχτὸ στόμα γιὰ τὸ μεγάλο αὐτὸ κατόρθωμα, ἐ-τὸς ἀπὸ τὸ σιδερὰ ποὺ κοιτοῦσε ὅλα αὐτὰ μὲ ἀπάθεια.

Τέλος ὁ στρατηγὲς βρῆκε ἕνα πέταλο ποὺ τἄρεσε καὶ, πετώντας ἕνα σκοῦδο στὸ σιδερό, κίνησε νὰ φύγει. Ὁ σιδερὰς ὅμως τὸν ἔπιασε ἐλαφρὰ ἀπ' τὸ χέρι λέγοντάς του:

— Συγγνώμη, κύριε, σᾶς ἔδωσα ἕνα καλὸ πέταλο καὶ θέλω ἕνα καλὸ σκοῦδο!

Καὶ μ' αὐτὰ τὰ λόγια, λύγισε τὸ σκοῦδο μέσα στὰ δάχτυλά του κάνοντάς το ἔτσι ἐντελῶς ἄχρηστο. Αὐτὸ γινότανε καὶ στ' ἄλλα σκοῦδα ποὺ κοῦδινε ὁ στρατηγός

Ὕστερα ἀπὸ πολλὴ ὥρα, καταλαβαίνοντας πιὰ ὁ στρατηγὸς πὼς ποτὲ δὲ θὰ τέλειωνε αὐτὴ ἡ ἱστορία, εἶπε στὸ σιδερά:

— Ἔχεις δίκιο, φίλε μου, δὲν ἔχω παρὰ ἄσημα σκοῦδα· νὰ ὁμως ἕνα εἰκοσόφραγκο ποὺ ἐλπίζω νὰ σοῦ φανεῖ καλό.

Ἔτσι ὁ στρατηγός, σὰν πολλοὺς ἄλλους ποὺ θέλουν νὰ δείχνονται, βρῆκε τὸ μάστορή του.

(Ἀπ' τὸ Γαλλικό) *Ντόριαν*

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

— Μπακάλη, πόσο ἔχει ἡ ζάχαρη;

— Δεκαπέντε δραχμὲς ἡ δκά.

— Κι' ἡ σακκούλα ποὺ τὴ βάζεις μέσα;

— Χάρισμα.

— Δόσε μου μιὰ σακκοῦλα!

Γιόννης Γ. Ἀγγελόπουλος

***

Ἡ Μαμμά:—Γιατί, παιδί μου, δὲ μελετᾷς γι' αὔριο τὰ μαθήματά σου;

Ὁ μικρὸς ἀμελής:—Μά, μαμμά, ὁ Χριστὸς δὲν εἶπε νὰ μὴ φροντίζουμε γιὰ τὴν αὔριο;

Νιρβάνα

***

Ὁ Κουφιοκεφαλάκης στὸ σχολεῖο.

— Κὺρ-δάσκαλε, κι' ἀπὸ τί ἀρρώστεια πέθανε ἡ καϊμένη ἡ Νεκρὴ Θάλασσα;

Ἀέλλα

230ος ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

ΠΡΟΣ ΣΥΝΘΕΣΙΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΩΝ ΑΣΚΗΣΕΩΝ ΔΙΑ ΤΗΝ Α' ΕΞΑΜΗΝΙΑΝ ΤΟΥ 1927

Ὅσοι θέλουν νὰ λύβουν μέρος σ' αὐτὸ τὸν Διαγωνισμό, *πρέπει νὰ διαβάσουν μὲ προσοχὴ τὸ Ε' Κεφάλαιο τοῦ «Ὁδηγοῦ νέων Συνδρομητῶν»* (ἀπὸ § 1 καὶ κατοθέξῃς, στὰ φύλλα 3 καὶ 4,) ὅπου θὰ ἰδοῦν ὅλους τοὺς ὅρους. Σ' αὐτοὺς δὲν ἔχω νὰ προσθέσω παρὰ ὅτι δεχόμαι Συλλογὲς ἀπὸ σήμερα *ὡς τὶς 31 Δεκεμβρίου.*

Ὅσοι ἔχουν ἕτοιμες, ἂς τὶς ἀντιγράψουν καὶ ἂς μοῦ τὶς στεῖλουν ἀμέσως. Γιατὶ ἀπὸ τὶς Συλλογὲς ποὺ θὰ λάβω γι' αὐτὸ τὸν Διαγωνισμό, θ' ἀρχίσω νὰ δημοσιεύω τὶς καλύτερες Ἀσκήσεις εὐθὺς ἀπὸ τὸ πρῶτο φύλλο τοῦ Δεκεμβρίου. Ἡ δημοσίευσή των θὰ ἐξακολουθήσῃ ὡς τὸ τέλος τῆς Α' Ἐξαμηνίας τοῦ 1927 (31 Μαΐου) καὶ σ' αὐτὸ τὸ διάστημα ἄλλες Ἀσκήσεις δὲν θὰ εἶναι δεκτές. Οἱ νέοι μου φίλοι, ποὺ δὲν ἤξεραν τοὺς κανονισμοὺς καὶ μοῦ ἔστελναν ἀδίκως Ἀσκήσεις, ἂς ἰδοῦν ὅτι *μόνο τώρα* μποροῦν νὰ στείλουν μιὰ Συλλογή, σύμφωνα μὲ τοὺς ὅρους τοῦ Διαγωνισμοῦ. Κι' ὡς τὶς 31 Δεκεμβρίου ποὺ πρέπει νὰ τὴ λάβω, ἔχουν καιρὸ δυὸ μῆνες νὰ ἐργασθοῦν καὶ νὰ καταρτίσουν τὴ Συλλογή τους.

Θυμίζω ὅτι ἡ Συλλογὴ πρέπει νὰ εἶναι γραμμένη *σὲ μεγάλο τετράδιο* κι' ἐπιμένω σ' αὐτὸ τὸν ὅρο, γιατὶ δὲν ξέρετε πόσο μὲ δυσκολεύουν Συλλογὲς γραμμένες στενόχωρα, σὲ μικρὰ τετραδάκια, ἢ σὲ φύλλα χαρτιοῦ ἄρφαρα, χωρὶς ξώφυλλο κτλ. Γι' αὐτὸ τέτοιες Συλλογὲς δὲν θὰ τὶς λαβαίνω κοθόλου ὑπ' ὄψει, θὰ τὶς ἀποκλείω καὶ νὰ τὸ ξέρετε. Τὸ τετράδιο τῶν *Ἀσκήσεων τὸ θέλω σὲ μεγάλο σχῆμα,* — νά, ὅσο εἶναι ἀπάνω-κάτω τὸ φύλλο μας, — γραμμένο, μὲ ξώφυλλο, καθαρογραμμένο, τακτικό. Κι' ἀπέξω νὰ γράφῃ: «Συλλογὴ Πνευματικῶν Ἀσκήσεων τοῦ τάδε (ὄνομα, ψευδώνυμο, ἡλικία) διὰ τὸν 230ὸν Διαγωνισμόν.»

Θὰ σᾶς συστήσω ἀκόμα νὰ μὴν ἀποκλείετε ἀπὸ τὶς Συλλογές σας τὰ Φωνηεντόλιπα καὶ τὰ Ἑλλισσούμφωνα, Οἱ καλοὶ συνθέτες περιφρονοῦν, φαίνεται, αὐτὰ τὰ εὔκολα τάχα εἴδη(ποὺ εἶναι ὅμως δυσκολότατα). κι' ἔτσι δὲν μπορῶ νὰ ἔχω γιὰ κάθε φύλλο ποιανούργια κι' ὡραῖα Φωνηεντόλιπα κι' Ἐλλιπσσύμφωνα. — Ἐπίσης συσταίνω σ' ὅσους ξέρουν Γαλλικά, νὰ προσθέτουν πάντα καὶ μερικὲς Γαλλικὲς Ἀσκήσεις, εἴτε πρωτότυπες, εἴτε παρμένες ἀπὸ γαλλικὰ περιοδικά,(καὶ νὰ σημειώνουν ἀπὸ κάτω τὸν τίτλο τοῦ περιοδικοῦ καὶ τὸ ἔτος.)

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ

ΑΛΛΑΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

Ἀθῆναι, 38 ὁδὸς Εὐριπίδου τὴν 1 Νοεμβρίου 1926.

Τὸ δεύτερο, ἢ καλύτερα τὸ τρίτο, μυθιστόρημα ποὺ θὰ δημοσιεύσω τὸ 1927, εἶναι, καθὼς σᾶς εἶπα, τὸ ἀριστούργημα τῆς Σέλμας Λαγκερλέφ, — τῆς μεγάλης Σουηδῆς ποὺ ἔγινε γνωστὴ σ' ὅλο τὸν κόσμο ἀφοῦ τῆρε τὸ βραβεῖο Νομπέλ, — κι' ἐπιγράφεται «Τὸ θαύμαστὸ ταξίδι τοῦ μικροῦ Νίλς Χόλγκερσον στὴ Σουηδία». Ὁ τίτλος εἶναι βέβαια μεγάλος καὶ θἄπιανε πολὺν τόπο ἂν τὸν βάζαμε ἔτσι ὁλάκερο σὲ κάθε φύλλο. Γι' αὐτὸ θὰ τὸ ποῦμε ἁπλῶς «ΤΟ ΘΑΥΜΑΣΤΟ ΤΑΞΙΔΙ». Ἀλλὰ ποιὸς εἶναι αὐτὸς ὁ Νίλς Χόλγκερσον; Ἕνα παιδὶ ποὺ ζῇ σὲ κάποιο χωριὸ τῆς Σουηδίας. Μιὰ μέρα, πείραξε τὸ καλὸ Στοιχειό, τὸ ἀγαθοποιὸ πνεῦμα τοῦ σπιτιοῦ του. Καὶ γιὰ τιμωρία, μεταμορφώθηκε σὲ νάνο. Ἔτσι μποροῦσε νὰ κάθεται καὶ στὴ ράχη τῆς ἥμερης χήνας τοῦ σπιτιοῦ. Αὐτὴ ὅμως ἀκολουθεῖ τὶς ἀγριόχηνες στὸ ἀνοιξιάτικο ταξίδι τους πρὸς τὰ βορεινά. Κι' ὁ μικρὸς Νίλς, στὴ ράχη της, κάνει θέλοντας καὶ μὴ ὅλο αὐτὸ τὸ ἐναέριο ταξίδι. Μὲ τὸ κοπάδι τῶν ἀγριοχηνῶν, περνᾷ ἀπάνω ἀπ' ὅλη τὴ Σουηδία, φθάνει ὡς τὴ Λαπωνία, στὸν Παγωμένο Ὠκεανό, κινδυνεύει νὰ φαγωθῇ ἀπὸ ἀλεπούδες, ἀπὸ ἀρκούδες, κλέβεται ἀπὸ τὶς καρακάξες καὶ τελοσπάντων ἔχει ἕνα σωρὸ περιπέτειες, ποὺ θὰ τὶς παρακολουθήσετε μὲ τὴ μεγαλύτερη ἀπόλαυση. Θὰ ἰδῆτε καὶ θὰ κούσετε ὅσα εἶδε κι' ἄκουσε κι' ὁ μικρὸς Νίλς στὸ θαυμαστὸ αὐτὸ ταξίδι. Κι' ἀκόμα θὰ τὰ ἰδῆτε πιὸ ζωντανεμένα ἀπὸ τὶς ἐξοχες ζωγραφιὲς ποὺ συνοδεύουν τὸ κείμενο,—κάτι σκίτσα ὁλωσδιόλου *ἀρνυρό,* μὲ ἁπλές, ἀλλὰ τί καλλιτεχνικὲς καὶ τί χαρακτηριστικὲς γραμμές! Μὰ κι' ἡ μετάφραση, καμωμένη ἀπὸ τὴ δ. Γεωργία Ταρσούλη, διατηρεῖ ὅλο τὸ χαριτωμένο καὶ παραστατικὸ ὕφος τοῦ πρωτοτύπου. Τελοσπάντων τὸ «Θαυμαστὸ Ταξίδι» τῆς Σέλμας Λαγκερλέφ θὰ σᾶς ἐνθουσιάσῃ. Εἶν' ἕνα ἔργο μεγάλης ὀμορφιᾶς καὶ μεγάλης παιδαγωγικῆς ἀξίας, ποὺ μεταφράσθηκε γι' αὐτὸ σ' ὅλες τὶς εὐρωπαϊκὲς γλῶσσες. Κι' εἶναι ἕνα τερπνότατο μυθιστόρημα καὶ γιὰ μεγάλους καὶ γιὰ μικρούς.

Φίλε *Π. Π.*, ὁ κ. Φαίδων ἔλαβε καὶ διάβασε μὲ χαρὰ τὸ πατριωτικό σου γράμμα. Θὰ ἤθελε πολὺ νὰ σοῦ ἀπαντήσῃ καὶ ἰδιαιτέρως, ἀλλὰ τώρα δὲ ἔχει καθόλου καιρὸ γι' ἀλληλογραφία. Ἀφοῦ δὲν πρόκειται γι' ἀναγνωστικά, ὅλα τἄλλα βιβλία εἶναι στὴν καθαρεύουσα καὶ μπορεῖς νὰ γράψῃς στὸν ἐκδότη κ. Ι. Δ. Κολλάρο (ὁδὸς Σταδίου 44) νὰ σοῦ στείλῃ τὸν κατάλογό του καὶ νὰ διαλέξῃς... μὲ κλειστὰ μάτια.—Σ' εὐχαριστεῖ καὶ γιὰ τὴ συμβουλή, ποὺ τὸν ἔκαμε νὰ θυμηθῇ πὼς εἶχε κάπου ἕνα στυλογράφο μὲ χρυσῆ πεννίτσα καὶ νὰ τὸν βάλῃ πάλι σ' ἐνέργεια.

Τὸ *Αἰγόκλημα* μοῦ γράφει: «Ὅλοι εἴμαστε ἐνθουσιασμένοι μαζί σου κι' ἡ μαμμὰ μὲ τὶς Ἀθηναϊκὲς Ἐπιστολές. Γι' αὐτὴν μάλιστα πολὺ ἤλεγε γιὰ τὴ νοικοκυροσύνη. Τὰ βλέπεις, τὰ βλέπεις, μοῦ ἔλεγε, πὼς τὰ μυαλωμένα κορίτσια δὲν κοιττάζουν μόνο τὶς τουαλέττες, τὰ μαλλιά, τὰ νύχια κ.λ.π.; — Μὰ δὲν εἶμαι κι' ἐγὼ νοικοκυρά; δὲν ξέρω τόσα φαγιά, γλυκά, ποτά, κρέμες καὶ τἄ ρέστα; —Εἶσαι, μὰ δὲν εἶσαι μόνη σου, εἶναι κι' ἄλλες πολλές. Στὴ γυναῖκα δὲν ὠφελοῦν μόνο τὰ γράμματα. Ἡ μεγαλύτερη κι' ἡ καλύτερη μόρφωση εἶναι ἡ νοικοκυροσύνη κι' ἡ καλοσύνη.—Καὶ ποιὸς λέει ὄχι; Τὸ παραδέχομαι!»

"Ε, κάποτε θἀρθῇς καὶ στὰς Ἀθήνας, *Κρινόλευκη Νεράϊδα,* καὶ θὰ μὲ ἰδῆς καὶ στὸ γραφεῖο μου ποὺ τόσο τό ποθεῖς. Ναί, κομμάτια γιὰ τὴ Σελίδα θὰ δεχθῶ πολὺ χρήγορα. Ἴσως στάλλο φύλλο θὰ κάμω τὴ δήλωση. Ἀλλὰ πρὶν τὴν ἰδῆς, μὴ μοῦ στεῖλῃς τίποτα. Γιατὶ μπορεῖ καὶ νὰ τὸ ἀναβάλω γιὰ κανένα μῆνα ἀκόμη. Δὲν ἐδιάβασα, βλέπεις, ἀκόμα ὅλα ὅσα ἔλαβα καὶ δὲν ξέρω πόσα εἶναι τἀπολύτως δημοσιεύσιμα.

Μὲ γειά λοιπόν, *Μικρὲ Γλεντζέ,* τώραῖο μεταξοῦτό ἀδιάβροχο ποὺ σοῦφερε ὁ μπαμπᾶς ἀπὸ τὴν Εὐρώπη, κι' ἡ μεγάλη ἀκκα ποὺ χωρεῖ καὶ νότες καὶ ποῦ θὰ τὴν ἐγκαινιάσῃς τὴν 1 Νοεμβρίου ὅταν θὰ πᾷς στὸ σχολεῖο... Ἀλλὰ νὰ σοῦ πῶ τὴν ἀλήθεια; Ἐμένα μ' εὐχαρίστησε περισσότερο ἐκεῖνο ποὺ μοῦ γράφεις, ὅτι θἀφήσῃς τὴν τεμπελιὰ καὶ θὰ βάλῃς τἄ δυνατά σου γιὰ νὰ μὴ μείνῃς πίσω ἀπ' τὶς ἄλλες.

Ἠλεκτρικέ, σ' εὐχαριστῶ πολὺ καὶ γιὰ τὸ ξεσπάθωμα καὶ γιὰ τὴν ἀνανέωση τῆς συνδρομῆς σου ποὺ εἶναι ἀπὸ τἄ πρῶτα λεπτὰ ποὺ κέρδισες. Ἐσὺ λοιπὸν πέρασες φέτος τὸ καλύτερο καλοκαίρι. Γιατὶ ἐργαζόσουν κι' εἶχες τὴν εὐχαρίστηση νἀποκτήσῃς λεπτὰ μὲ τὴν ἐργασία σου, εὐχαρίστηση τόσο μεγάλη τὴν πρώτη φορά, ὥστε μένει ἀξέχαστη γιὰ πάντα. Ναί, καλὰ ἔκαμες νὰ μοῦ γράψῃς πρὶν ἀρχίσουν τἀ πολλὰ μαθήματα· ἀλλὰ καὶ κατόπι ἐλπίζω θὰ βρίσκῃς κάπου κάπου καιρό.

Ἡ *Ζαΐρα* ποτὲ δὲν εἶν' εὐχαριστημένη μὲ ὅ,τι ἔχει. Ἔντεκα χρόνια, οἰκότροφη στὸ Σχολεῖο, τρωγόταν τὸν πατέρα της νὰ τὴν πάρῃ στὸ σπίτι. Καὶ τώρα ποὺ τῆς ἔγινε ἡ ἐπιθυμία, εἶναι πιὸ κατσουφιασμένη κι ἀπὸ πρίν! Ἄ, πολὺ κακὸ αὐτὸ κι' ἡ *Ζαΐρα* πρέπει νὰ τὸ καταπολεμήσῃ ὅσο μπορεῖ. Ἔπειτα μοῦ γράφει γιὰ τὸν «Τζάκ». Ὦ; καὶ μιὰ κλλόγρια, δασκάλα της, Γαλλίδα, τὸν διαβάζει ἑλληνικὰ κι' εἶναι ξετρελλαμένη. Κι' ἡ *Ζαΐρα* προσθέτει αὐτὰ τἀμίμητα: «Ἀλλὰ ἔχει ὅμως ἄδικο. Εἶναι τόσο ὄμορφο αὐτὸ τὸ ἔργο ὡς ὑπόθεσις καὶ προπάντων τόσο ὡραῖα διασκευασμένο ἀπὸ τὸν κ. Φαίδωνα, ποὺ παρακαλῶ νὰ μὴν τελειώσῃ ποτέ· Ὅσο γιὰ τοὺς ἥρωές του, ἔξεις ποιὸν ἀπ' ὅλους λυπᾶμαι πιὸ πολύ; Τὸν Μπελιζαΐρ! Καὶ ξέρεις γιατί; Γιατὶ εἴμαστε ὁμοιοπαθεῖς. Ὑποφέρουμε κι' οἱ δυό μας ἀπ' αὐτὰ τἀ καταραμένα καπούτσια ποὺ μᾶς πληγώνουν τἀ πόδια· μὲ τὴ διαφορὰ μόνο πὼς ὁ καϊμένος ὁ Μπελιζαΐρ ὑπόφερε ἄθελά του, ἐνῷ ἐγὼ μᾶλλον ἀπὸ κοκετερία... Καλὰ νὰ πάθω, ἔ;»—Ἄ, καλὰ νὰ πάθῃς! Τὸ λέω κι' ἐγώ.

Ὁ προσκυνεμένος τοῦ *Πάνου Χειμαρριώτη* ἔχει πιὰ ὅλα του τἀ βιβλία. Γιατὶ ἡ δ. Γεωργία Ταρσούλη κι' ἡ *Τζοκόντα* τοῦ ἔστειλαν καὶ Γραμματική καὶ Γεωγραφία. Ὥστε ἂς μὴ στείλῃ ἄλλος.

Τὸ ξέρω, *Σανθῆ Γαλανομμάτα*: ἄλλα παιδιὰ συνηθίζουν νὰ μιλοῦν στοὺς γονεῖς τους στὸν πληθυντικὸ κι' ἄλλα στὸν ἑνικό. Νὰ σοῦ πῶ, καὶ τὸ ἕνα καὶ τὸ ἄλλο ἔχει τἀ καλά του. Τὸ πρῶτο δείχνει περισσότερο τὸ σεβασμό· τὸ δεύτερο τὴν ἀγάπη. Ἐγὼ προτιμῶ τὸν ἑνικό. Γιατὶ μήπως καὶ στὸν ἑνικό, ποὺ δείχνει τὴν ἀγάπη, δὲν ὑπάρχει κι' ὁ σεβασμός; Καὶ σ' ὁ Θεὸ ἐπίσης μιλοῦμε στὸν ἑνικό.—Τὸ περιοδικὸ αὐτὸ ποὺ ἀγόρασα κατὰ λάθος, λέγεται παιδικὸ ἀλλὰ εἶναι κάθε ἄλλο. Οὔτε νὰ τὸ ξανακοιτάξῃς, παιδί μου. Ἄλλως τε εἶδες τί ἀκατάλληλα πράγματα ποὺ ἔχει.

Ἡ *Κλαίρη,* ποὺ εἶχε νὰ μοῦ γράψῃ τόσον καιρό, μοῦ περιγράφει τὴ ζωή της στὴ Ζάκυνθο. Γιατί ἐκεῖ πέρασε τὸ καλοκαίρι της. Καθόταν στὸ Κρύο Νερό, κοντὰ στὸν Κόκκινο Βράχο, ἐκεῖ ποὺ γκρεμίσθηκε στὴ θάλασσα ἡ Φωτεινὴ Σάντρη, ἡ ἡρωΐδα τοῦ μυθιστορήματος τοῦ κ. Ξενοπούλου. Τὸ βράδυ ἀκουγόταν νὰ κελαϊδῇ θλιβερὰ ἕνα πουλί, καὶ στὸν τόπο ἔλεγαν πὼς ἦταν ἡ ψυχὴ τῆς Φωτεινῆς ποὺ θρηνοῦσε. Ἡ *Κλαίρη* τώρα μὲ ρωτᾷ: νὰ τὸ πιστέψῃ ἢ ὄχι; "Ε, ὄχι βέβαια! Τὸ κάτω-κάτω Φωτεινὴ Σάντρη δὲν ὑπῆρξε. Καμμιὰ κοπέλλα δὲν γκρεμίστηκε ποτὲ ἀπὸ τὸν Κόκκινο Βράχο στὴ θάλασσα. Ἡ φαντασία τοῦ συγγραφέα τἄ ἔπλασε ὅλ' αὐτά.—Φεύγοντας; ἀπὸ τὴ Ζάκυνθο, (μ' ἕνα ὡραῖο σοκολατὶ χρῶμα ποὺ ἀποκτήσε κεῖ ἀπ' τοὺς ἥλιους καὶ τἀ μπάνια, ἕνα χρῶμα τῆς μόδας ποὺ εἴχαταὶ νὰ μῆν τῆς ἐξαλειφθῇ), ἡ *Κλαίρη* γνωρίσθηκε στὸ βαπόρι μὲ τὴ φίλη μου *Αὔρα τοῦ Εὐξείνου.* Τὸν γιὰ μένα μιλοῦσαν καὶ μὲ μεγάλη τους λύπη ἀποχωρίσθηκαν στὰς Πάτρας. Ἀλλὰ τώρα ἔχουν ἀλλήλογραφία κι' ἔτσι ἐξακολουθοῦν νὰ μιλοῦν γιὰ μένα κι' ἀπὸ μακριά . . .

Ἡ *Μηλολόνθη* παρατηρεῖ ὅτι ἡ λέξη *χαίρει* πρέπει νὰ γράφεται μὲ *ι,* κι' ὄχι μὲ *η,* ὅπως τὸ γράφουμε συνήθως (*χατῆρι,* κατὰ τὸ *ποτῆρι, ἀκρωτῆρι, κολλητῆρι* κτλ. γιατὶ παράγεται ἀπὸ τὸ τουρκικὸ *ἄτρ,* ποὺ πῆρε ἕνα *χ* στὸ ἀνάμεσό του καὶ τὴν κατάληξη *ι,* (*χάτρι*). Ὥστε μὲ τὸ ἀξιοθαύμαστο τοῦ *ι* καὶ τοῦ *ρ* ἀναπτύχθηκε ἕνα *ι,* δηλαδὴ ἕνα δραχὸ· οὔτε μποροῦσε ποτέ, γλωσσολογικῶς, νἀναπτυχθῇ ἕνα *ἦτα,* ἕνα μακρό. Συμφωνῶ κι' ἐγώ. Καὶ τὸ *χατῆρι,* καὶ τὸ *χαρτζιλίκι,* καὶ τὸ *ἀσκιλίκι,* κι' ὅλα αὐτὰ τἀ ξενικά, πρέπει νὰ γράφωνται μὲ ἰῶτα ποὺ εἶναι καὶ τὸ ἁπλούστερο. Τὸ *συνηθίζω* ὅμως πάντα μὲ *η,* ἀπὸ τὸ *συνήθεια,* γιατὶ τὸ *συνειθίζω* (μὲ *ει,* ἀπὸ τὸ *ἔθος*) καταντᾷ στὴ νέα γλῶσσα ἀνάμαλο. Ἄλλωστε συμπίπτει σχεδὸν ἡ ἔννοια τοῦ *ἤθους* μὲ τῆς *συνηθείας.* — Βέβαια, τὸ *μπανίζω* εἶναι ἐντελῶς λαϊκή, ἀγοραία λέξη. Ἀλλὰ κάτι τέτοιες, καμμιὰ φορά, ὁ λογοτέχνης τὶς μεταχειρίζεται, γιὰ τὴν ἀντίθεση, μ' ἕνα χρῶμα χιουμοριστικό. Γι' ἀστεῖο τελοσπάντων. Ἀπαράλλαχτα ὅπως μπορεῖ νὰ μεταχειρισθῇ, γι' ἀστεῖο, καὶ μιὰ λέξη ἀρχαϊκή. Ὁ Σουρῆς π. χ. ἔχει ἄπειρες στὶς σάτυρές του, ὅπου πλάϊ σὲ μιὰ ἀγοραία λέξη (*μπαγλαρώνω* π. χ.) βλέπεις μιὰ ὁμηρική.

Σὲ συγχαίρω, *Νυμφαία,* γιὰ τὸ Ζαρίφειο βραβεῖο ποὺ πῆρες καὶ σὺ σὰν τὴν *Ἰτιά.* "Ε, ἀφοῦ τὸ Ἑλληνικό σας Σχολεῖο δὲν ἔχει ἀνώτερη τάξη, θὰ ἐξακολουθήσῃς βέβαια στὸ Γαλλικό· μοῦ φαίνεται ὅμως πὼς ὡς τὴν Α' Γυμνασίου ποὺ τὴν τελείωσες, ἔμαθες ἀρκετὰ ὥστε νὰ ἐξακολουθήσῃς τὰ Ἑλληνικά μονάχη σου. Ὕστερα γιὰ τὴν ἄλλη ἐκπαίδευση, ἡ γαλλικὰ τὴν κάνει κανεὶς ἢ ἑλληνικά, εἶναι σχεδὸν τὸ ἴδιο. Πὲς στὴν *Ἰτιά* χαιρετίσματα καὶ περμένω νὰ μοῦ γράψῃ.

Φίλε μ

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

Οὐδὲν ψευδώνυμον ἐγκρίνεται ἢ ἀνανεοῦται, ἂν δὲν συνοδεύεται ὑπὸ τοῦ δικαιώματος δρ. **10**. — Τὰ ἐγκρινόμενα ἢ ἀνανεούμενα ἰσχύουν μέχρι τῆς 30 Νοεμβρίου **1926**. Ὅσα συνοδεύονται ἀπὸ Α, ἀνήκουν εἰς ἀγόρια καὶ ὅσα ἀπὸ Κ, εἰς κορίτσια.

Νέα Ψευδώνυμα: Κινύρας, ἀ. (ΠΠ). Θεοβάλδη, κ. (ΜΠ). Τρομερὸς Παλιάτσος, ἀ. (Σύλλογος τῶν Παλιάτσων). Λέλεκας, ἀ. (!!!)

Ἡ Διάπλασις ἀσπάζεται τοὺς φίλους της: ***Πριγκίπισσαν τῆς Εὐρώπης*** (ἐκτὸς τῆς πρώτης, οἱ ἄλλες εἶναι ὀρθές· ἀλλὰ γιὰ νὰ λαμβάνονται ὑπ' ὄψει, πρέπει νὰ ἦναι γραμμένες σὲ λυσόχαρτο, ὅπως λέει ὁ Ὁδηγός·) ***Αὔραν τοῦ Εὐξείνου*** (μὲ πολλὴ εὐχαρίστηση διάβασα τὴν περιγραφὴ τοῦ ταξιδιοῦ σου ἀπὸ τὴν Ζάκυνθο στὰς **Πάτρας**, ὅπου γνωρίσθηκες μὲ τὴν ***Κλαίρη*** μοῦ τὰ γράφει σήμερα κι' αὐτή· κι' εἶμαι πολὺ εὐτυχὴς ποὺ ἔτυνα ἀφορμὴ νὰ συνδεθῆτε, καλές μου κι' οἱ δυὸ Διαπλασοπούλες!) ***Ἐσμεράλδαν*** (ναί, πολὺ καιρὸ εἶχες νὰ μοῦ γράψῃς, ἀλλὰ ἐλπίζω νὰ μὴν κάνῃς πάλι ἄλλο τόσο ...) ***Χαρούμενο Γέλιο*** (ἔ, ἀνακάλυψες καμμιά;) ***Ἐλιὰν*** (τί λές! ἐγὼ λυπήθηκα ποὺ τὸ κλείσες καὶ μόνη σου· ἀλλὰ γρήγορα πάλι θὰ τὸ ξανανοίξῃς·) ***Παναγιώτην Β. Μπάρζον*** (εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ ὅσα γράφεις·) ***Τούλαν Ὀρφανίδου*** (ἔκαμες πολὺ καλὰ ποὺ μοῦ ξανάγραψες γρήγορα· μὰ ναί, κάνω κάπου-κάπου καὶ διαγωνισμὸ μεταφράσεως ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ· ἐπίσης κι' ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ.) ***Α. Ν. Βαρλῆ*** (σὲ συγχαίρω γιὰ τὸ ἀληθινὰ ὡραῖο αὐτὸ γράμμα καὶ σ' εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὸ ἐνδιαφέρο· δυστυχῶς, εἶναι ἀργὰ γιὰ νὰ σᾶς κάνω φέτος τὴ «μικρὴ χάρη»· ἔχουν προχωρήσει πιὰ οἱ μεταφράσεις, ἔχουν γίνει καὶ εἰκόνες γιὰ τὸ ἐρχόμενο· θὰ τὸ ἔχω ὅμως ὑπ' ὄψει μου γιὰ τὸ 1928· κι' ἐγὼ ἄλλωστε πολλὲς φορὲς σκέφθηκα νὰ ξαναθησαυρίσω αὐτὸ τὸ ἔξοχο μυθιστόρημα.) ***Ὀρεστιάδα*** (καλὰ λοιπὸν τὸ κατάλαβα πὼς θᾶχεις καὶ σκύλο· χαϊδεψέ μου λιγάκι αὐτὸ τὸν καλὸ Δίγκο· θὰ πῶ στὴ ***Λέλια*** πόσο σοῦ ἄρεσαν οἱ «Νοσταλγίες» της· ὅσο γιὰ τὸ «παιχνίδι», στεῖλε μου το μὲ τὴ λύση του νὰ τὸ ἰδῶ καὶ τότε σοῦ λέω·) ***Στυλ. Α. Ναουμίδην*** (ἔστειλα· χαιρετίσματα στὸν ἀδελφό σου, τὸν παλιό μου φίλο· χαίρω γιὰ ὅσα μοῦ γράφεις· ναί, Π. Πνεύματα μπορεῖς νὰ μοῦ στείλῃς καὶ πρὶν πάρῃς ψευδώνυμο·) ***Ἀμλετ*** (ναί, μπορεῖς μιὰ χαρὰ σ' εὐχαριστῶ γιὰ τὶς ἐνέργειες καὶ περιμένω·) ***Παντελοῦ Παρῶν*** (ποὺ ἔδωσ' ἐξετάσεις, γλύτωσε, πέτυχε καὶ τώρα εἶναι τριτοετής! ἐγκάρδια συγχαρητήρια καὶ νὰ μὴ μὲ ξεχνᾷ·) ***Σκλάβαν Βασίλισσαν*** (ναί, τὰ ἔλαβα καὶ τὰ ἔστειλα·) ***Ταρζὰν*** (ἔστειλα «Φώτην» στὴ ***Σκλάβα Βασίλισσα***·) ***Μὸβ Παλιάτσον*** (ἔστειλα)· ***Μύρτων, Γιούλην Ἄνθην*** κτλ.

Εἰς ὅσας ἐπιστολὰς ἔλαβα μετὰ τὴν ***31 Ὀκτωβρίου***, θὰ παντήσω στὸ ἐρχόμενο.

ΥΠΟΜΝΗΣΕΙΣ

Ὅσοι ἔλησε ἡ συνδρομή των, ὀφείλουν νὰ τὴν ἀνανεώσουν τὸ ταχύτερον.

Ὅσοι δὲν ἔστειλαν τὸ ὑπόλοιπον τῆς συνδρομῆς τοῦ προηγουμένου ἔτους, παρακαλοῦνται νὰ τὸ στείλουν.

Ὅσοι ἐπιθυμοῦν νὰ λάβουν μέρος εἰς τὴν κίνησιν, πρέπει νὰ στείλουν δρ. 10 διὰ νὰ πάρουν ψευδώνυμον καὶ νὰ προτείνουν δύο-τρία τῆς ἀρεσκείας των πρὸς ἐκλογήν.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ 229 Διαγωνισμοῦ.
Αἱ λύσεις δεκταὶ μέχρι 6 Ἰανουαρίου.)

[Καὶ αἱ σημεριναὶ Ἀσκήσεις ἐλήφθησαν ἐπίσης ἀπὸ διακριθείσας συλλογὰς τοῦ 223ου Διαγωνισμοῦ, τοῦ ὁποίου τὰ ποτελέσματα ἐδημοσιεύθησαν εἰς τὸ προηγούμενον·]

753. *Δεξίγριφος*

Ἀνάμεσα σὲ πρόθεση
Καὶ γράμμα πάει τομή
Καὶ μιὰ Ἐπιστήμη γίνεται
Ποὺ . . . κόβει, στὴ στιγμή.

Ἠλιογέννητη

754. *Μεταγραμματισμὸς καὶ Στοιχειόγριφος.*

Μιᾶς πόλης τῆς Ἑλλάδος
Ἀλλάζεις τὸ κεφάλι
Καὶ κένταυρος μπροστά σου
Ἀμέσως ξεπροβάλλει·
Μ' αὐτὸν ποὺ βλέπεις τώρα,
Δὲν θὰ τὸν ἀποκτήσῃς
Ὅλον, παρ' ὅταν μόνο
Τὸν ἀποκεφαλίσῃς.

Ἑλληνικὸν Ἰδεῶδες

755. *Μεταγραμματισμὸς*

Τῆς γραφῆς μικρὸ σημεῖο
Τὸ μεσαῖο γράμμ' ἀλλάζει
Κι' ὁποιοδήποτε βιβλίο
Στὴ στιγμὴ σοῦ παρουσιάζει.

Ἠλιόβγαλτη

756. *Τονόγριφος*

Μιὰ πόλη καὶ μιὰ λίμνη,
Ἀπείρακτο ἂν μ' ἀφήσῃς·
Κι' ἐπίρρημα ἀρχαῖο,
Τὸν τόνο μου ἂν κινήσῃς.

Ἀφρισμένο Κῦμα

757. *Δημῶδες Αἴνιγμα*

Μιὰ βαρκοῦλα φορτωμένη
Στὴ σπηλιὰ πάει γάρᾳξη.

Γαλαξίας

758. *Δικτυωτὸν*

* * * * * * * =Πόλις ἰνδική
* * * *
* * * * * * * =Πτηνὸν ᾠδικὸν
* * * *
* * * * * * * =Ἐφόδιον τ. μαθητοῦ
* * * *
* * * * * * * =Ἀρχ. Βασίλισσα

Καὶ καθέτως τὰ ἴδια.

Ἐλευθέριος Ρουσσάκης

759. *Κρυπτογραφικὸν*

123456 = Ὄρος τῆς Ἑλλάδος
23456 = Χημικὸν σῶμα
354156 = Ἐπίρρημα
43456 = Ἀρχαία πόλις
51456 = Φάρμακον
621456 = Μικρὸν παιδίον

Ἠλιόβγαλτη

760-764. *Μαγικὸν Γράμμα*

Τῇ ἀνταλλαγῇ ἑνὸς γράμματος ἑκάστης τῶν κάτωθι λέξεων δι' ἑνὸς ἄλλου, πάντοτε τοῦ αὐτοῦ, νὰ σχηματισθοῦν ἄνευ ἀναγραμματισμοῦ ἄλλαι τόσαι λέξεις: *αἷμα, ἄδης, θίασος, ἀστός, ἀκτίς.*

Βιολέττα

765. *Φωνηεντόγριφος μὲ Φράσιν*

Δι' ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ φωνήεντος, ὁσαιδήποτε φορὰς ἐπαναλαμβανομένου μεταξὺ τῶν κατωτέρω συμφώνων, τῶν ὁποίων ἡ τάξις δύναται νὰ ἀλλαχθῇ, σχηματίζονται τρεῖς λέξεις ἀποτελοῦσαι φράσιν:

ρ τ θ γ

Γαλαξίας

766. *Ἐπιγραφὴ ἐκ Τριπόλεως Ἀκροστιχίδος*

* * * Τὰ πρῶτα πρῶτα γράμματα ἑκάστης τῶν ζητουμένων λέξεων νὰ τεθοῦν κατὰ σειρὰν εἰς τὴν θέσιν τῶν ἀστερίσκων καὶ θὰ σχηματισθῇ Ἐπιγραφὴ τῆς ὁποίας ζητεῖται ἡ ἀνάγνωσις:

1, Ἀρχαία βασιλόπαις καὶ μικρὰ πόλις τῆς Ἑλλάδος· 2, Θυγάτηρ τοῦ Μακαρέως καὶ ἀρχαία πόλις τῆς Λέσβου· 3, Μυθικὴ αἶξ· 4, Ποταμὸς τῆς Εὐρώπης· 5, Θεὰ μεγάλη· 6, Στενὸς συγγενής.

Γαλαξίας

767. *Φωνηεντόλιπον*

τν - πρτν - τ - πθμτ - τ - πσνν - γφρ

Ἴυραν

768. *Γρῖφος*

× στὶ Μ × στὶ Μς : Φόρος

Ἐλευθέριος Ρουσσάκης

Διὰ τοὺς Γαλλομαθεῖς

769. *Devinette*

Je suis au milieu du monde,
J'ai deux sœurs dans un ton-[neau,
On me trouve aussi dans l'onde,
Pourtant je ne suis pas dans [l'eau.

Ἀγνὴ Ψυχούλα

770. *Rébus*

ce
ce ris ce
Par tile ce chales ce
ce
ce

Ἠλιογέννητη

ΛΥΣΕΙΣ
τῶν Πνευμ. Ἀσκήσ. τοῦ φύλ. 34

527. Μένανδρος (μέν, Ἄνδρος). —528. Ρέα-Κορέα.—529. Ἅρπα-Ἄρτα. — 530. Ἄργος-ἀγρός. — 531. Ἡ Μαγνησία, τὸ μαγνήσιον. 532.

Σ Ν Δ Σ
Ο Ω Η Ο
Δ Χ Μ
Η Ι Ε Ω Α Α Ω Ε
Δ Ν Ρ Ρ Κ
Ο Ο Ω Κ
Ν Ν Ν Α

533. ΦΑΩΡΙΝΑ (Λίρα, ὥρα, Ῥάφλ, Ἴων, Νίνα, ἄφρων).—534. *Ἄγγλος*, ἄλλος, ἄλλον, ἄλλην, *Ἕλλην*. — 535. (*Ἔσο φιλαλήθης.* ΘΗΣ ΘΗΣεύς, ΑΛΗπασᾶς, ΑΛΗ ΦΙΛιππος, ΕΣΟδον). — ΦΙΑ 536. Ἂν χάθηκαν τὰ χρήματα, ἡ ἀρχοντιὰ ἀπομένει.—537. *Μικρὸ σπίτι, μεγάλη ἡσυχία.* (Μικρὸς πί, τι μὲ γα, λι εἰς ηχ, ἤα.)—538. Aigle-angle. —539-548. Par le F: *fiel, fer, fille, feu, fois.*

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Διὰ 1 ἕως **10** τὸ πολὺ λέξεις μὲ ἁπλᾶ στοιχεῖα δρ. **6** (τὸ ἐλάχιστον τίμημα.) Πέραν τῶν **10** λέξεων **60** λεπτὰ ἡ λέξις, μὲ παχεῖα δὲ στοιχεῖα λεπτὰ **70** καὶ μὲ κεφαλαῖα δρ. **1**.

Ὁ χωριστὸς στίχος δρ. **3**.

Ἡ προπληρωμὴ εἶναι ἀπαραίτητη.

(ΚΣΤ'—734)

Ἀνταλλάσσω Μ. Μυστικὰ μὲ Διαπλασόπουλα καὶ Διαπλασοπούλες μέσον Διαπλάσεως. Θεσσαλίκος **Ἀστὴρ**

(ΚΣΤ'—735)

Πρίγκιψ Νικολάϊεφ, εἶμαι ἡ πρώτη ποὺ μπορῶ νὰ σὲ ἀποκαλύψω! γειά σου!!! **Μέδουσα**

(ΚΣΤ'—736)

ΠΡΟΚΗΡΥΣΣΟΜΕΝ Μηνιαῖον Διαγωνισμὸν ἀγράφων καρτῶν οἱωνδήποτε. Βραβεῖα 4 ἐκλεκτὰ βιβλία. Περιμένομεν στὴν Δ/σιν (**ΚΣΤ'—484**).

Σκλάβα Βασίλισσα καὶ Φαίδρα

(ΚΣΤ'—737)

Ταρζάν, **Πριγκίψ**, σᾶς περιφρονῶ, ἐπειδὴ δὲν καταδεχόμαι νὰ λογομαχῶ, ἐγὼ μιὰ Δεσποινίς, μὲ μπεμπέδες. Ὁ «Φαραώ» θὰ φύνῃ ἀνηθέτως, μπεπὲ μόν Ταρζάν. **Μαρίκα Δημητριάδου**

(ΚΣΤ'—738)

Ἡ **Πριγκίπισσα τῆς Ὀλλανδίας** δὲν πρέπει ν' ἀνταλλάξῃ Μ. Μυστικὰ μέσον Διαπλάσεως μὲ τὸν **Πρίγκιπα Νικολάϊεφ** καὶ τὸν **Πρίγκιπα**; Θὰ εἶναι μεγάλη της τιμή.

(ΚΣΤ'—739)

Ἀγαπημένη μου **Κλαίρη**, δὲν σοῦ τὸ καθυστερῶ τὸ τετραδιάκι, ἀλλὰ δὲν εἶδα ἀγγελία σου. Γράψε μου στὴ Δ/σιν (**ΚΣΤ'—484**).

Ταρζάν, σὲ ὑπερευχαριστῶ.

Σκλάβα Βασίλισσα

(ΚΣΤ'—740)

ΒΙΟΛΕΤΤΑ

Κομψὴ σιλουέττα. Ἐβένινα κατσαρὰ μαλλιά, μάτια γαληνεμένες λίμνες, χειρουργεῖο στοματάκι στολίζουν ἁρμονικὰ ἕνα κουκλίστικο ὀβάλ προσωπάκι. Μιλεῖ θαυμάσια Γαλλικά. Τρέχοντας τὰ δακτυλάκια της στὸ πιάνο σὲ κάνουν νὰ νανουρίζεσαι γλυκά. Αὐτὴ εἶναι ἡ **Βιολέττα**, τὸ ζωντανὸ λουλούδι τοῦ Ἀρσακείου. **Τζοκόντα**

(ΚΣΤ'—741)

Σκανδαλιάρα, Βαλεντίνη, Βιολέττα, Μαρκίτα, ἀνταλλάσσομεν τετραδιάκια· Στὴν γνωστὴ Δ/σιν.— **Δούκισσα τῶν Ἀχαρνῶν, Μικρὴ Μελαχροινούλα, Κόρη τοῦ Ξεσπαθώματος.**

(ΚΣΤ'—742)

Τώρα ἡ σειρά σας, Ἰμογένη = Τζεδάκη, Καστανή=Λεοντάκη, βρέστε με.

Κόρη τοῦ Ξεσπαθώματος

(ΚΣΤ'—743)

Μινόλα, **Νάτ-Πίγκερτων**, ἀλληλογραφοῦμε; Δ/σις: Κυρίαν Ἀριάδνην Βουσουδάκη, π. τ. Ἀθῆναι.

Κόρη τοῦ Ξεσπαθώματος

(ΚΣΤ'—744)

Μπρουσιωτάκι, ἀνταλλάσσεις Μ. Μυστικὰ μὲ μιὰ παλιά σου φίλη; Δ/σις: Δ. Παπαδόπουλον (Διὰ Α.) Τέρμα Πατησίων ἔναντι Γαλ. Σχολῆς. **Ἀνδρομέδα**

(ΚΣΤ'—745)

Ρόδον τῆς **Ἐρήμου**, μὲ θυμᾶσαι; Πιστεύω νὰ ἔλαβες τὸ γράμμα μου.

Ἑλληνόπαις

(ΚΣΤ'—746)

Δν-Ζουάν, ἀρκετὸν καιρόν, νομίζω, δὲν σὲ ξεκεπάζω=Εὐστρατίου.

Λέλεκας

(ΚΣΤ'—747)

Βασίλισσα στὶς **Παπαρούνες, Σκλάβα Βασίλισσα, Νανέτα, Γιούλη Ἄνθη, Νάρκισσε, Γλυκὸ Χαμόγελο,** Νὰ περιμένομεν ἕνα σας τετραδιάκι; Δ/σις Ἄννα Κυδωνιέως, Ἐρεσσοῦ 36, Ἀθῆναι, διὰ **ΦΑΙΔΡΑ καὶ ΑΛΚΥΩΝ**

(ΚΣΤ'—748)

Σκανδαλιάρα, **Μηλολόνθη**, Μ. Μυστικὰ ἔστειλα· ἐλάβατε; **Ἀρσακειάς**, δέχομαι· στεῖλε πρώτη στὴν ἄνω Δ/σιν. **Ἀλκυών**, περιμένω Μικρά σου Μυστικά.

ΦΑΙΔΡΑ

(ΚΣΤ'—749)

Ζήτω! Βιολάντη!!!... συμμαχοῦμε; Γουλιέλμε Τ(ρ)ἐλλέ, πῶς πάν τὰ κέφια; — «Φαρωώ», παρεξηγήθηκες;! — Ἥρως Ζαλόγγου=Μιχαλοπούλου. **Ζιγκομάρ**

ΤΥΠΟΙΣ ΞΕΝ. Ε. ΣΕΡΓΙΑΔΟΥ, ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ 10, ΑΘΗΝΑΙ